
**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА»**

**Фінансова звітність згідно з МСФЗ
за перший квартал 2023 року**

1. СФЕРА ДІЯЛЬНОСТІ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА» (далі - «Товариство») (код ЄДРПОУ 33718227) зареєстроване та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України. Спочатку Товариство було створене як ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТОРГІВЕЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «ПЕРСПЕКТИВА», зареєстроване Виконкомом Дніпропетровської міської ради 23 серпня 2005 року. Далі Товариство було перетворене у ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА» згідно рішень Загальних зборів учасників ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТОРГІВЕЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «ПЕРСПЕКТИВА» (протокол № 07/07/24 від 24 липня 2007 року та № 08/01/28-01 від 28 січня 2008 року). 06 серпня 2009 року згідно рішень Загальних зборів акціонерів ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА» (протокол № 09/08/03-01 від 03 серпня 2009 року) ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА» перетворене у ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА». 23 квітня 2018 року на чергових загальних зборів акціонерів прийнято рішення про зміну типа з публічного на приватне (протокол чергових загальних зборів від 23.04.2018). Зміна типу товариство з публічного на приватне не є його перетворенням.

Основним видом діяльності Товариства є управління фінансовими ринками, зокрема організація торгівлі на фондовому ринку (код КВЕД 66.11). Ліцензія видана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення № 146 від 15.03.2018 р. на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку, термін дії необмежений; переоформлення відповідно до законодавства про ринки капіталу та організовані товарні ринки, згідно рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 420 від 01.07.2021 р. (ліцензії на провадження діяльності на ринках капіталу – з організації торгівлі цінними паперами на регульованому фондовому ринку, з організації укладання деривативних контрактів на регульованому ринку деривативних контрактів, з організації торгівлі цінними паперами на фондовому багатосторонньому торговельному майданчику, з організації укладання деривативних контрактів на багатосторонньому торговельному майданчику деривативних контрактів, а також клірингової діяльності з визначення зобов'язань).

Юридична адреса та місцезнаходження Товариства: 49000, Україна, м. Дніпро, вул. Воскресенська, буд. 30.

Офіційна сторінка в Інтернеті: <http://fbp.com.ua>

Адреса електронної пошти : info@fbp.com.ua

Середня чисельність працівників за перший квартал 2023 рік становить 5 осіб.

Основною метою діяльності Біржі є отримання прибутку в інтересах Біржі та її акціонерів від надання послуг на ринках капіталу та організованих товарних ринках, провадження іншої діяльності відповідно до законодавства, створення умов для розвитку інфраструктури ринків капіталу та організованих товарних ринків, забезпечення організаційно-технічних умов для укладення правочинів щодо активів, допущених торгів на відповідному організованому ринку, оператором якого є Біржа, здійснення клірингу та ефективного обслуговування учасників торгів.

Бухгалтерський облік Товариства здійснює ТОВ «РС ГРУП» на підставі Договору № 21/12/22-ФБ від 22.12.2021 року.

2. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

2. Загальна основа формування фінансової звітності

2.1. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірно подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Товариства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Товариства за перший квартал 2023 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції чинній на 01 січня 2023 року, що офіційно оприлюдненні на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена Товариством фінансова звітність чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО станом на 01 січня 2023 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Товариство керувалося також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ.

2.2. Нові стандарти, роз'яснення та поправки до чинних стандартів

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»

Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду.

Сутність поправок:

- уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду;
- класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків;
- роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і
- «урегулювання» визначається як погашення зобов'язань грошовими коштами, іншими ресурсами, що представляють собою економічні вигоди, або власними дольовими інструментами, які класифікуються як капітал.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS PS) 2 «Формування суджень про суттєвість»

Поправки включають:

Заміна вимог до компаній розкривати свої «основні положення» облікової політики (significant accounting policies) вимогою розкривати «суттєві положення» облікової політики (material accounting policies); і

Додавання керівництва про те, як компаніям слід застосовувати концепцію суттєвості при прийнятті рішень щодо розкриття облікової політики.

Інформація про облікову політику є суттєвою, якщо, розглядаючи разом з іншою інформацією, включеною до фінансової звітності, вона за обґрунтованими очікуваннями могла б вплинути на рішення, які основні користувачі фінансової звітності загального призначення роблять на основі цієї звітності.

Хоча операція, інша подія або умова, з якою пов'язана інформація про облікову політику, може бути суттєвою (сама по собі), це не обов'язково означає, що відповідна інформація про облікову політику є суттєвою для фінансової звітності.

Розкриття несуттєвої інформації про облікову політику може бути прийнятним, хоч і не вимагається.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

До появи цих поправок, МСФЗ (IAS) 8 включав визначення облікової політики та визначення зміни у бухгалтерських оцінках. Поєднання визначення одного поняття (облікова політика) з іншим визначенням змін (зміна у бухгалтерських оцінках) приховує різницю між обома поняттями.

Щоб зробити цю відмінність більш ясною, Рада з МСФЗ вирішила замінити визначення зміни у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок.

Поправки замінюють визначення змін у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок. Згідно з новим визначенням, бухгалтерські оцінки - це «грошові суми у фінансовій звітності, оцінка яких пов'язана з невизначеністю» (monetary amounts in financial statements that are subject to measurement uncertainty).

Компанія здійснює бухгалтерську оцінку задля досягнення мети, поставленої в обліковій політиці. Виконання бухгалтерських оцінок включає використання суджень чи припущень з урахуванням останньої доступної надійної інформації.

Поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»

Ефекти зміни вихідних даних або методу оцінки, використаних для виконання бухгалтерської оцінки, є змінами в бухгалтерських оцінках, якщо вони не є результатом виправлення помилок попереднього періоду.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСБО 12 «Податки на прибуток»

Операція, яка не є об'єднанням бізнесів, може призвести до початкового визнання активу та зобов'язання та на момент її здійснення не впливати ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток. Наприклад, на дату початку оренди орендар, як правило, визнає зобов'язання з оренди та включає ту саму суму у початкову вартість активу у формі права користування. Залежно від застосовного податкового законодавства при первісному визнанні активу та зобов'язання щодо такої операції можуть виникнути рівновеликі оподатковувані та тимчасові різниці, що віднімаються. Звільнення, передбачене пунктами 15 і 24, не застосовується до таких тимчасових різниць, і тому організація визнає відкладене податкове зобов'язання та актив, що виникло.

Компанія, що застосовує поправку вперше, має на дату початку самого раннього з представлених порівняльних періодів:

(а) визнати відстрочений податковий актив – тією мірою, в якій є ймовірним наявність у майбутньому оподаткованого прибутку, проти якого можна зарахувати цю від'ємну тимчасову різницю,

відкладене податкове зобов'язання щодо всіх тимчасових різниць, що віднімаються та оподатковуються, пов'язаних:

(i) з активами у формі права користування та зобов'язаннями з оренди; і
(ii) з визнаними зобов'язаннями щодо виведення об'єктів з експлуатації, відновлення навколишнього середовища та аналогічними зобов'язаннями та із сумами цих зобов'язань, включених до первісної вартості відповідного активу;

(b) визнати сумарний ефект первинного застосування цих поправок як коригування вступного сальдо нерозподіленого прибутку (або іншого компонента власного капіталу, залежно від ситуації) на зазначену дату.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСФЗ 17 Страхові контракти

Поправки включають:

- Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ 17
- Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан
- Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях
- Визнання і розподіл аквізиційних грошових потоків
- Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестрахування в звіті про прибутки і збитки
- Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM)
- Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестрахування і непохідних фінансових інструментів
- Перенесення дати вступу в силу МСФЗ 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року
- Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ 17
- Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику
- Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційного участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Товариства.

2.3. Стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу

Товариство достроково не застосовує наступні стандарти та тлумачення, які були опубліковані, але не набрали чинності. Товариство планує їх застосовувати з дати набрання ними чинності. Товариство не очікує, що вплив таких змін на фінансову звітність буде суттєвим.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS PS) 2 «Формування суджень про суттєвість»

У жовтні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) випустила стандарт "Довгострокові зобов'язання з певними умовами", який вніс зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності". Поправки вдосконалили інформацію, яку надає компанія, коли її право відкласти погашення зобов'язання принаймні на дванадцять місяців залежить від дотримання ковенантів. Поправки також стали відповіддю на занепокоєння зацікавлених сторін щодо класифікації такого зобов'язання як поточного або довгострокового.

Відповідно до поправок на класифікацію зобов'язання як поточного або довгострокового впливають лише ті ковенанти, які компанія повинна виконати на звітну дату або до неї.

Ковенанти, яких компанія повинна дотримуватися після звітної дати (тобто майбутні ковенанти), не впливають на класифікацію зобов'язання на цю дату. Однак, якщо довгострокові зобов'язання підлягають виконанню в майбутньому, компанії тепер повинні будуть розкривати інформацію, яка допоможе користувачам зрозуміти ризик того, що ці зобов'язання можуть бути погашені протягом 12 місяців після звітної дати.

Поправки також роз'яснюють, як компанія класифікує зобов'язання, яке може бути погашене власними акціями, наприклад, конвертований борг.

Якщо зобов'язання включає опціон контрагента на конвертацію, який передбачає передачу власних дольових інструментів компанії, опціон на конвертацію визнається або як капітал, або як зобов'язання, окремо від основного зобов'язання згідно з МСФЗ (IAS) 32 "Фінансові інструменти": Подання". Рада з МСФЗ роз'яснила, що коли компанія класифікує основне зобов'язання як поточне або довгострокове, вона може ігнорувати лише ті опціони на конвертацію, які визнаються як власний капітал.

Поправки вступають в силу для періодів, що починаються 01.01.2024р. або пізніше.

Поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність" та МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства" «Продаж або внесок активів у угодах між інвестором та його асоційованою організацією чи спільним підприємством»

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28 застосовуються до випадків продажу або внеску активів між інвестором та його асоційованою організацією чи спільним підприємством. Зокрема, поправки роз'яснюють, що прибутки або збитки від втрати контролю над дочірньою організацією, яка не є бізнесом, в угоді з асоційованою організацією або спільним підприємством, які враховуються методом участі в капіталі, визнаються у складі прибутків або збитків материнської компанії лише у частці інших непов'язаних інвесторів у цій асоційованій організації чи спільному підприємстві. Аналогічно, прибутки чи збитки від переоцінки до справедливої вартості решти частки в колишній дочірній організації (яка класифікується як інвестиція в асоційовану організацію або спільне підприємство і враховується методом участі в капіталі) визнаються колишньою материнською компанією тільки в частці незв'язаних інвесторів у нову асоційовану організацію або спільне підприємство.

Дату вступу вказаних поправок в силу ще не визначено Радою МСФЗ

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСФЗ 16 «Оренда»

У вересні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) випустила документ «Зобов'язання щодо оренди при продажу та зворотній оренді», який вносить зміни до МСФЗ 16 «Оренда» додаванням параграфу 102А.

Якщо операція продажу з зворотною орендою кваліфікується як операція продажу згідно з МСФЗ (IFRS) 15 "Виручка за договорами з клієнтами", продавець-орендар повинен згодом оцінити своє зобов'язання з оренди за операцією продажу з зворотною орендою таким чином, щоб не визнавати прибуток або збиток, пов'язаний з правом користування, яке він зберігає.

Правки встановлюють наступне:

- Зобов'язання з оренди, первісно визнане продавцем-орендарем за операцією продажу з подальшою орендою, включає змінні орендні платежі, які не залежать від індексу або ставки, якщо їх можна обґрунтовано оцінити. Різниця між фактично здійсненими змінними орендними платежами та оціненими змінними орендними платежами, визнаними як частина первісного орендного зобов'язання, визнається у прибутку чи збитку в періоді, в якому вони були понесені.
- Якщо оренда не є частиною операції продажу з подальшою орендою, зобов'язання з оренди не включають такі змінні платежі, які натомість відносяться на витрати у складі прибутку чи збитку в тому періоді, в якому відбувається подія або умова, що спричиняє такі платежі.

Продавець-орендар застосовує ці зміни для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2024 р. або пізніше 1 січня 2024 року. Допускається дострокове застосування. Якщо продавець-орендар застосовує ці поправки для більш раннього періоду, він повинен розкрити цей факт. Продавець-орендар застосовує зобов'язання з оренди при продажу та зворотній оренді (див. параграф В1Г) ретроспективно відповідно до МСБО 8 до операцій з продажу та зворотної оренди операцій, укладених після дати першого застосування.

Поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Товариства.

2.4. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.

2.5. Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

В сучасних умовах, вживання карантинних заходів суттєво посилили попит на дистанційні послуги. Певною мірою, це стосується і попиту на дистанційні послуги щодо доступу до конкурентних торгів фінансовими інструментами, тобто послуги, які надає фондова біржа та інвестиційні фірми-члени біржі.

Незалежно від ступеню жорсткості карантинних обмежень, Товариство продовжує надавати всі необхідні сервіси та послуги в режимі онлайн. Торговельна система біржі, незалежно від форми доступу працівників та учасників біржових торгів, функціонує в звичному надійному режимі. Чистий прибуток, отриманий Товариством у попередньому 2022 році - 76 тис. грн. У Товариства наявні достатні грошові кошти для покриття короткострокових потреб та для виконання своїх зобов'язань у встановлені строки. Товариству не потрібно домовлятися з кредиторами про реструктуризацію зобов'язань та не потрібно зменшувати його операційні витрати. Товариству не потрібно звертатись за фінансовою підтримкою до учасників Товариства для забезпечення нормальної діяльності Товариства.

У зв'язку з вищенаведеним, а також враховуючи, що Товариство регулярно здійснює аналіз економічної ситуації в країні, керівництво Товариства дійшло висновків, що суттєвої невизначеності щодо можливості Товариства продовжувати свою діяльність на період, як мінімум 12 місяців з дати подання цієї фінансової звітності, не існує.

Разом з тим, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України виникла суттєва невизначеність щодо можливості Товариства продовжувати свою діяльність на період, як мінімум 12 місяців з дати подання цієї фінансової звітності, що в свою чергу зумовило необхідність переглянути здатність Товариства продовжувати діяльність на безперервній основі, про що було розкрито у розділі 8.6. Ризики під час воєнного стану.

Попри на те, станом на дату звітності ми не маємо намірів припиняти чи суттєво згортати господарську діяльність Товариства.

Це дає підстави управлінському персоналу стверджувати, що не тільки на наступні 12 місяців, діяльність Товариства буде безперервною.

2.6. Рішення про затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність Товариства затверджена до випуску (з метою оприлюднення) керівником Товариства 19 квітня 2023 року. Ні учасники Товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.

2.7. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається перший квартал 2023 року, тобто період з 01 січня по 31 березня 2023 року.

2.8. Концепція суттєвості у фінансовій звітності

Концепція суттєвості у фінансовій звітності визначається в МСФЗ 1. Згідно зі стандартом суттєві пропуски чи помилки мають місце тоді, коли можуть поодиночі або все разом вплинути на господарські рішення, що приймаються користувачами фінансової звітності на її основі. Цей принцип може застосовуватися і стосовно агрегування фінансової інформації та її розкриття. Визначення суттєвості у фінансовій звітності ґрунтується на низці чинників, серед яких значаться: специфіка діяльності організації, правова й економічна ситуація, якість систем бухгалтерії та внутрішнього контролю. В основу для визначення порога суттєвості Товариством обрано власний капітал, відсоток вартості обраної основи (тобто порогом суттєвості) є 1 %. Якщо значення необхідних коригувань, які

потребують МСФЗ, в межах від 0% до 1% від власного капіталу, то такий вплив визнається не суттєвим та не потребує відображення у обліку.

3. Суттєві положення облікової політики

3.1. Основа (або основи) оцінки, застосована при складанні фінансової звітності

Ця фінансова звітність підготовлена на основі історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю основних засобів на дату першого застосування МСФЗ відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності», коли ця справедлива вартість може бути використана як доцільна собівартість, та оцінки за справедливою вартістю окремих фінансових інструментів відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

3.2. Загальні положення щодо облікових політик

3.2.1. Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Облікова політика Товариства розроблена та затверджена керівництвом Товариства відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ.

3.2.2. Інформація про зміни в облікових політиках

Товариство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

3.2.3. Форма та назви фінансових звітів

Фінансова звітність Товариства складена у форматі, що був затверджений Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013, який базується на принципах МСФЗ, але має певний перелік особливостей у частині обов'язкового змісту та формату звітності, який не може бути відкоригований з урахуванням особливостей господарської діяльності суб'єкта господарювання. Перелік та назви форм фінансової звітності Товариства відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Склад звітності: «Баланс» (звіт про фінансовий стан) станом на 31.03.2023 р., «Звіт про фінансові результати» за перший квартал 2023 року, «Звіт про рух грошових коштів» за перший квартал 2023 року, «Звіт про власний капітал» за перший квартал 2023 року, Примітки до фінансової звітності за перший квартал 2023 року.

3.2.4. Методи подання інформації у фінансових звітах

Згідно з затвердженою формою Звіт про сукупний дохід передбачає подання витрат, визнаних у прибутку або збитку, за класифікацією, основою на методі «функції витрат» або «собівартості реалізації», згідно з яким витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень та грошових виплат формується на підставі облікових записів Товариства.

3.3. Облікові політики щодо фінансових інструментів

3.3.1. Визнання та оцінка фінансових інструментів

Товариство визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку.

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Товариство оцінює їх за їхньою справедливою вартістю плюс (у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) операційні витрати, які безпосередньо належить до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Витрати на здійснення операцій, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів або фінансових зобов'язань, які відображаються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки через прибуток або збиток, визнаються негайно у складі звіту про сукупні доходи.

Справедлива вартість означає суму, на яку може бути обмінаний актив або виконане зобов'язання за угодою між добре проінформованими, зацікавленими та незалежними сторонами. Справедлива вартість є поточною ціною покупця для фінансових активів та поточною ціною продавця для фінансових зобов'язань, які котируються на активному ринку.

Фінансовий інструмент вважається котируваним на активному ринку, якщо котирувальні ціни регулярно повідомляються фондовою біржею чи іншою установою, і якщо такі ціни відображають фактичні та регулярні ринкові угоди між незалежними сторонами.

Облікова політика щодо подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається нижче у відповідних розділах облікової політики.

3.3.2. Класифікація фінансових активів

Товариство класифікує фінансові активи як такі, що надалі оцінюються за амортизованою собівартістю, справедливою вартістю через інший сукупний дохід або справедливою вартістю через прибуток або збиток, на основі обох таких критеріїв:

- бізнес-моделі суб'єкта господарювання з управління фінансовими активами; та
- установленими договором характеристиками грошових потоків за фінансовим активом.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю в разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків; та
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, та
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Основна сума – це справедлива вартість фінансового активу при первісному визнанні.

Проценти складаються з компенсації за часову вартість грошей, за кредитний ризик, пов'язаний із заборгованістю за основною сумою протягом певного періоду, а також за інші основні ризики кредитування та витрати, а також із маржі прибутку.

Фінансові активи, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо він не оцінюється за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

3.3.3. Грошові кошти та їхні еквіваленти

Грошові кошти складаються з готівки в касі та коштів на поточних рахунках у банках.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Інвестиція

визначається зазвичай як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, наприклад, протягом не більше ніж три місяці з дати придбання.

Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводитися в національній валюті та в іноземній валюті.

Іноземна валюта – це валюта інша ніж функціональна валюта, яка визначена в п. 2.4. цих Приміток.

Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активами.

Первісна оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, подальша оцінка здійснюється за амортизованою собівартістю.

У разі обмеження права використання коштів на поточних рахунках в у банках (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації) ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів. У випадку прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

3.3.4. Позики та дебіторська заборгованість

Позики та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами, які не котируються на активному ринку. Після первісної оцінки позики та дебіторська заборгованість обліковуються за амортизованою вартістю з використанням ефективної відсоткової ставки за вирахуванням резерву під знецінення. Амортизована вартість розраховується з урахуванням знижок або премій, що виникли при придбанні, і включає комісійні, які є невід’ємною частиною ефективної процентної ставки, і витрати по здійсненню угоди. Доходи і витрати, що виникають при припиненні визнання активу у фінансовій звітності, при знеціненні та нарахування амортизації, визнаються у звіті про сукупні прибутки та збитки.

Товариство у своєму обліку та звітності розрізняє наступні види дебіторської заборгованості:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами;
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом;
- дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів;
- дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків;
- інша поточна дебіторська заборгованість;
- довгострокова дебіторська заборгованість.

Товариство оцінює вплив ефекту вартості грошових коштів у часі на статті короткострокової дебіторської заборгованості, як несуттєвий, тому враховує її за номінальною вартістю.

Довгострокова дебіторська заборгованість обліковується згідно із вищевикладеними принципами за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

Станом на кожну звітну дату Товариство оцінює, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим активом значного зростання з моменту первісного визнання.

Дебіторська заборгованість за продукцію товари, роботи, послуги

До складу дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги Товариство відносить дебіторську заборгованість за вже реалізовані фінансові інвестиції та надані роботи або послуги (виручку за якими вже відображено), не оплачені покупцями.

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами

До складу дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами Товариство відносить дебіторську заборгованість, що утворилася в результаті того, що постачальникам були виплачені грошові кошти, а продукція, товари, роботи або послуги ще не були отримані Товариством.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

До складу дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом Товариство відносить дебіторську заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплату за податками, зборами та іншими платежами до бюджету, Товариство веде облік у розрізі окремих податків, платежів та зборів.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів

До складу дебіторської заборгованості за розрахунками з нарахованих доходів Товариство відносить дебіторську заборгованість по сумі нарахованих дивідендів, відсотків, роялті, що підлягають надходженню.

Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків

До складу дебіторської заборгованості за розрахунками із внутрішніх розрахунків Товариство відносить дебіторську заборгованість, що виникає у результаті операцій із пов'язаними сторонами, такими, як учасники або засновники Товариства.

Інша поточна дебіторська заборгованість

До складу іншої поточної дебіторської заборгованості Товариство відносить дебіторську заборгованість за договорами безвідсоткової поворотної фінансової допомоги та іншу дебіторську заборгованість.

Короткострокова дебіторська заборгованість обліковується як простий борговий інструмент за амортизованою вартістю із застосуванням ефективної ставки при її розрахунку. Критерій договірних грошових потоків покликаний запобігти обліку за амортизованою вартістю більш складних фінансових інструментів, які містять характеристики, які не притаманні простим борговим інструментам і які наражають Товариство на ризики, відмінні від лише простих відсоткових ставок та кредитного ризику. Товариством розраховується теперішня вартість за формулою:

$$PV = FV \cdot K,$$

де FV-майбутня виплата,

K-коефіцієнт дисконтування.

Коефіцієнт дисконтування розраховується по формулі:

$$K = 1 / (1 + i)^n,$$

де i-ставка дисконтування,

n-кількість періодів, протягом яких погашається борг.

Для дисконтування іншої дебіторської заборгованості, Товариство використовує ставки дисконтування на рівні середньозваженої відсоткової ставки строкових депозитів суб'єктів господарювання за даними статистичної звітності банків України, розміщеними на сайті НБУ (<https://www.bank.gov.ua>).

У випадку, якщо ефективна ставка відсотка при такому обліку буде наближеною до нуля, та вплив суми дисконту на фінансову звітність буде не суттєвим, Товариство вважає за доцільне в договірних грошових потоках, на короткострокову дебіторську заборгованість не відображати суму дисконту у фінансовій звітності.

Довгострокова дебіторська заборгованість

До складу довгострокової дебіторської заборгованості Товариство відносить всю дебіторську заборгованість строк погашення якої більше ніж 12 місяців. Подальший облік такої заборгованості відбувається за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

3.3.5. Фінансові інвестиції в асоційовані та дочірні Товариства

До інвестицій в асоційовані та дочірні Товариства належать акції, корпоративні права та інші цінні папери з нефіксованим прибутком емітентів, які відповідають визначенням асоційованої або дочірньої Товариства, за винятком таких цінних паперів, що придбані та/або утримуються виключно для продажу протягом 12 місяців з дати придбання.

Асоційоване підприємство – це суб'єкт господарювання, на який інвестор має суттєвий вплив.

Суттєвий вплив – це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об'єкта інвестування, але не контроль чи спільний контроль таких політик. Керівництвом Товариства визначено, що суттєвий вплив на підприємство можливий при володінні більш, ніж 20% капіталу товариства.

Дочірнє підприємство – товариство, в тому числі неакціонерне товариство, яке контролюється іншим суб'єктом господарювання – материнським товариством.

Контроль – право визначати фінансову та операційну політику підприємства з метою отримання вигод від його діяльності. Керівництвом Товариства визначено, що контроль над підприємством можливий при володінні більш, ніж 50% капіталу товариства.

Товариство обліковує інвестиції у дочірні, та асоційовані підприємства згідно з методом участі в капіталі. При первісному визнанні інвестиції в асоційоване або дочірнє підприємство визнається за собівартістю і згодом її балансова вартість збільшується або зменшується для визнання частки інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування після дати придбання. Частка інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування визнається в прибутку або збитку інвестора. Виплати, отримані від об'єкта інвестування, зменшують балансову вартість інвестиції.

3.3.6. Справедлива вартість

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується організацією. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, які утримуються Товариством, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування. Портфель похідних фінансових інструментів або інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не торгуються на активному ринку, оцінюється за справедливою вартістю групи фінансових активів і фінансових зобов'язань на основі ціни, яка буде отримана від продажу чистої довгої позиції (активу) за певною групою ризику або від продажу чистої короткої позиції (зобов'язання) за певною групою ризику при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Це стосується активів, які обліковуються за справедливою вартістю на періодичній основі, якщо Товариство:

(а) управляє групою фінансових активів та фінансових зобов'язань на основі чистої позиції за певним ринковим або кредитним ризиком певного контрагента, відповідно до внутрішньої стратегії інвестування та управління ризиками;

(б) надає інформацію за групами активів та зобов'язань ключовому управлінському персоналу; та

(в) ринкові ризики, включаючи тривалість схильності до конкретного ринкового ризику (або ризиків), що виникає у зв'язку з фінансовими активами і фінансовими зобов'язаннями, та по суті є рівнозначними. Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтова них грошових потоків або моделі, що ґрунтуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення.

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином:

(i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань;

(ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та

(iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Перехід з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості вважається таким, що мав місце станом на кінець звітного періоду.

Якщо зменшення справедливої вартості доступного для продажу фінансового активу визнано в іншому сукупному прибутку, і при цьому мається об'єктивне свідчення знецінення активу, то накопичений збиток, визнаний у складі іншого сукупного доходу, повинен бути виключений зі складу капіталу і визнаний у прибутку чи збитку як коригування при декласифікації, навіть якщо визнання фінансового активу не було припинено.

Сума накопиченого збитку, виключена з капіталу і визнана у прибутку чи збитку, являє собою різницю між витратами на придбання активу (за вирахуванням отриманих виплат основної суми та амортизації) та поточною справедливою вартістю, від знецінення цього фінансового активу, раніше визнаного в прибутку чи збитку.

Збитки від зменшення корисності, визнані у складі прибутку або збитку для інвестиції в інструмент власного капіталу, класифікований як наявний для продажу, не слід сторнувати з відображенням переоцінки як прибутку чи збитку.

Якщо у наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту класифікованого як наявний для продажу, збільшується, і це збільшення можна об'єктивно віднести до події, що трапилася після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення слід сторнувати, причому сума сторнування визначається у прибутку чи збитку.

Якщо є об'єктивне свідчення наявності збитку від зменшення корисності інструмента власного капіталу (який не має котирування і не обліковується за справедливою вартістю, оскільки його справедливую вартість не можна достовірно оцінити), то сума збитку від зменшення корисності оцінюється як різниця між балансовою вартістю фінансового активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтова них за поточною ринковою нормою прибутку для подібного фінансового активу. Такі збитки від знецінення корисності не слід сторнувати.

3.3.7. Витрати на проведення операції

Витрати на проведення операції – це додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Додаткові витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премії або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

3.3.8. Амортизована вартість

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основної суми боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей у звіті про фінансовий стан.

3.3.9. Метод ефективної процентної ставки

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної

процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікувального терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процента ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід’ємною частиною ефективної процентної ставки.

3.3.10. Знецінення фінансових активів

МСФЗ 9 вимагає створення резервів під очікувані кредитні збитки, тобто збитки від знецінення, яке може статися в майбутньому, навіть з мінімальною ймовірністю. На кожну звітну дату Товариство визначає, чи не зазнав кредитний ризик значного зростання з моменту первісного визнання.

Ознаками зростання кредитного ризику можуть бути:

- погіршення ситуації на ринку;
- збільшення факторів галузевого ризику;
- погіршення фінансового стану емітента;
- порушення порядку платежів;
- висока ймовірність банкрутства емітента;
- визнання зниження кредитного рейтингу рейтинговим агентством.

Концепції очікуваних кредитних збитків обумовлена підвищеними ризиками світової фінансової системи. Рада з МСФЗ реалізувала у МСФЗ 9 модель очікуваних кредитних збитків, згідно з якою очікувані кредитні збитки визнаються у фінансовій звітності як резерв.

Кредитний збиток – різниця між передбаченими договором грошовими потоками, що належать організації, і грошовими потоками, які вона очікує отримати. Якщо фактор часу істотний, то очікувані грошові потоки дисконтуються за первісною ефективною ставкою процента.

Порядок знецінення, реалізований у МСФЗ 9, застосовується до фінансових активів, що обліковуються:

- за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки процента;
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (крім інвестицій у часткові інструменти).

Якщо фінансовий актив обліковується за амортизованою вартістю. Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки створюється за рахунок прибутків і збитків і зменшує балансову вартість фінансового активу у звіті про фінансовий стан.

Якщо фінансовий актив обліковується за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки також створюється за рахунок прибутків і збитків, але відноситься до кредиту власного капіталу (через інший сукупний дохід). Це також відображається як дохід у іншому сукупному доході. Таким чином, оціночний резерв не зменшує балансову вартість фінансового активу у звіті про фінансовий стан, а обліковується як один із резервів власного капіталу.

Для торгової дебіторської заборгованості та контрактних активів Товариством застосовується спрощений підхід щодо визначення очікуваних кредитних втрат, який передбачає, що резерв на будь-яку звітну дату розраховується шляхом розгляду можливих дефолтів протягом усього терміну дії фінансового активу. Товариство використовує матрицю резервування для визначення розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки. Для розрахунку коефіцієнта дефолту дебіторська заборгованість була класифікована за однорідними групами за подібністю кредитного ризику, і статистикою заборгованості в минулих періодах. Матриця резервування ґрунтується на історичних спостереженнях

кредитних втрат і коригується з урахуванням прогнозних оцінок (специфічних для позичальників і загальних економічних умов).

Коефіцієнти дефолту:

- від 0 до 90 днів - 0,1%
- від 90 днів до 365 днів – 5%
- більше 365 днів – 100 %

Товариство відносно банківських депозитів має наступну модель розрахунку збитку від знецінення фінансового активу:

- при розміщенні депозиту в банку з високою надійністю (інвестиційний рівень рейтингу uaAAA., uaAA., uaA. та банки, що мають прогноз «стабільний», що присвоюється рейтинговими агентствами, які внесені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств НКЦПФР) на дату розміщення коштів резерв збитків розраховується в залежності від строку та умов розміщення :
 - від 1 до 3-х місяців – розмір збитку складає 0 %
 - від 3-х місяців до 1 року – розмір збитку складає 1%
 - від 1 року та більше – розмір збитку складає 2 %
- при розміщенні депозиту в банку з більш низьким кредитним рейтингом (спекулятивний рівень рейтингу, що присвоюється рейтинговими агентствами, які внесені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств НКЦПФР) на дату розміщення коштів резерв збитків розраховується у розмірі 10% від суми вкладу в залежності від розміру ризиків.

Для іншої дебіторської заборгованості

Розрахунок очікуваних кредитних збитків здійснюється в декілька етапів. На першому етапі визначається рівень кредитного ризику. На другому етапі визначається очікувані суми недоотримання грошових потоків в залежності від рівня кредитного ризику та ризику настання дефолту. На третьому етапі здійснюється розрахунок резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок кількості балів за факторами ризику

№ з/п	Фактор	Бал
1	Внутрішній кредитний рейтинг позичальника (своєчасність виконання зобов'язань в минулих періодах)	0 - своєчасно 1 - не своєчасно
2	Перенесення строків погашення заборгованості	0 - не було 1 - було
3	Прибуткова/збиткова діяльність позичальника за попередній рік	0 - прибуткова 1 - збиткова або відсутні дані
Загальна сума балів:		

Визначення рівня кредитного ризику

Кількість балів	Рівень кредитного ризику
Від 0 до 1	Низький кредитний ризик
Від 1 до 2	Середній кредитний ризик
Більше 2	Високий кредитний ризик

Розрахунок недоотриманого грошового потоку

Рівень кредитного ризику	Відсоток недоотриманого грошового потоку від загального грошового потоку	Ризик настання дефолту, %	Договірний грошовий потік, грн.	Очікувана сума недоотриманого грошового потоку
1	2	3	4	5 = 2*3*4
Низький кредитний ризик	10%	7%	За умовами договору	
Середній кредитний ризик	30%	30%	За умовами договору	
Високий кредитний ризик	50%	70%	За умовами договору	

Для 2023 року додаємо по 3 % за рахунок коронавірусу та 7 % за рахунок воєнного стану.

3.3.11. Активи, що обліковуються за амортизованою вартістю

До фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю Товариство відносить дебіторську заборгованість, грошові кошти, депозити та державні цінні папери стосовно яких прийнято рішення утримувати до погашення.

Станом на кожну звітну дату Товариство оцінює, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим активом значного зростання з моменту первісного визнання або окремо по кожному фінансовому активу, на індивідуальній основі, який окремо є суттєвим, або на сукупній основі фінансових активів, які окремо не є суттєвими.

Товариство може зробити припущення про те, що кредитний ризик за фінансовим активом не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, якщо було з'ясовано, що фінансовий актив має низький рівень кредитного ризику станом на звітну дату.

У випадку фінансового активу, що є кредитно-знеціненим станом на звітну дату, але не є придбаним або створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом, Товариство оцінює очікувані кредитні збитки як різницю між валовою балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка за фінансовим активом. Будь-яке коригування визнається в прибутку або збитку як прибуток або збиток від зменшення корисності.

3.3.12. Рекласифікація

Товариство:

- * не повинно рекласифікувати похідний інструмент з категорії інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку, протягом періоду володіння ним або поки цей інструмент знаходиться в обігу;
- * не повинно рекласифікувати будь-який фінансовий інструмент з категорії, який оцінюється за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку, якщо після первісного визнання такий фінансовий інструмент був визначений підприємством як "оцінюваний за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку"; і
- * може, якщо фінансовий актив більше не утримується з метою продажу або викупу в короткостроковій перспективі (незважаючи на те що такий фінансовий актив міг бути придбаний або прийнятий, головним чином, з метою продажу або викупу в короткостроковій перспективі), рекласифікувати такий фінансовий актив з категорії «оцінюваних за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку», за умови виконання умов, викладених у МСФЗ 9.

Підприємство не повинно рекласифікувати будь-який фінансовий інструмент в категорію «Оцінюється за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку» після первісного визнання.

3.3.13. Кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість – це фінансове зобов'язання, що визначається як заборгованість Товариства перед іншими особами, яку Товариство зобов'язано погасити.

Класифікація фінансових зобов'язань

Товариство здійснює класифікацію всіх фінансових зобов'язань як таких, що в подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю, за винятком:

1. фінансових зобов'язань, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Такі зобов'язання, включаючи похідні інструменти, що є зобов'язаннями, надалі оцінюються за справедливою вартістю.
2. фінансових зобов'язань, що виникають у разі невідповідності передавання фінансового активу критеріям для припинення визнання або МСФЗ 9 або МСФЗ 13 в разі застосування підходу подальшої участі.
3. договорів фінансової гарантії. Після первісного визнання емітент такого договору (якщо не застосовується підпункт 1 або 2) надалі оцінює його за більшою з таких сум:
 - сумою резерву під збитки, і
 - первісно визнаною сумою за вирахуванням, за потреби, сукупного розміру доходу, визнаного згідно з принципами МСФЗ 15.
4. зобов'язань із надання позики за ставкою відсотка, нижчою від ринкової. Емітент такого зобов'язання надалі оцінює його за більшою з таких сум:
 - сумою резерву під збитки;
 - первісно визнаною сумою за вирахуванням, за потреби, сукупного розміру доходу, визнаного згідно з принципами МСФЗ 15.
5. умовної компенсації, визнаної набувачем при об'єднанні бізнесу, до якого застосовується МСФЗ 3. Така умовна компенсація надалі оцінюється за справедливою вартістю з визнанням змін у прибутку або збитку.

Товариство оцінює вплив ефекту вартості грошових коштів у часі на статті короткострокової кредиторської заборгованості, як несуттєвий, тому враховує її за номінальною вартістю.

Довгострокова кредиторська заборгованість обліковується згідно із вищевикладеними принципами за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

До складу кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги Товариство відносить кредиторську заборгованість за вже придбані фінансові інвестиції чи інші активи та отримані роботи або послуги (витрати за якими вже відображено), ще не оплачені Товариством.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом Товариство відносить кредиторську заборгованість Товариства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників Товариства. Товариство веде облік у розрізі окремих податків, платежів та зборів.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування Товариство відносить кредиторську заборгованість за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці Товариство відносить кредиторську заборгованість з оплати праці, включаючи депоновану заробітну плату.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками за одержаними авансами

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками за одержаними авансами Товариство відносить кредиторську заборгованість, що утворилася в результаті того, що Товариством були

отримані грошові кошти від покупців, а продукція, товари, роботи або послуги ще не були відвантажені, виконані або надані.

Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками із внутрішніх розрахунків Товариство відносить кредиторську заборгованість, що виникає у результаті операцій із пов'язаними сторонами, такими як учасники або засновники Товариства.

Інші поточні зобов'язання

До складу інших поточних зобов'язання Товариство відносить всю іншу кредиторську заборгованість, яка не була віднесена до інших категорій.

Інші довгострокові зобов'язання

До складу довгострокової кредиторської заборгованості Товариство відносить всю кредиторську заборгованість, строк погашення якої більше через 12 місяців. Подальший облік такої заборгованості відбувається за принципами, наведеними вище.

3.3.14. Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Припинення визнання фінансових активів

Товариство припиняє визнання фінансових активів коли:

- активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або
- Товариство передало права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклало угоду про передачу, і при цьому
 - (i) Товариство передало в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або
 - (ii) Товариство не передало та не залишило в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинило здійснювати контроль. Контроль вважається збереженням, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення терміну погашення відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим же кредитором на суттєво відмінних умовах або у разі внесення істотних змін в умови існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у звіті про сукупні прибутки та збитки за період.

3.3.15. Згортання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи та зобов'язання згортаються, якщо Товариство має юридичне право здійснювати залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно.

3.4. Облікові політики щодо основних засобів та нематеріальних активів

3.4.1. Визнання та оцінка основних засобів

Товариство визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року та вартість яких більше 20 000 грн.

Первісно Товариство оцінює основні засоби за собівартістю. У подальшому основні засоби оцінюються за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Сума накопиченої амортизації на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу. Дооцінка, яка входить до складу власного капіталу, переноситься до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання відповідного активу.

3.4.2. Подальші витрати

Товариство не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на щоденне обслуговування, ремонт та технічне обслуговування об'єкта. Ці витрати визнаються в прибутку чи збитку, коли вони понесені. В балансовій вартості об'єкта основних засобів визнаються такі подальші витрати, які задовольняють критеріям визнання активу.

3.4.3. Амортизація основних засобів

Амортизація основних засобів нараховується за прямолінійним методом протягом очікуваного терміну корисного використання відповідних активів. При розрахунку амортизації були використані наступні терміни корисного використання активів (у роках):

Комп'ютерна техніка	3-5
Офісні меблі та обладнання	5-15
Інші	5-15

Капітальні вкладення в орендовані приміщення амортизуються протягом терміну їх корисного використання. Амортизацію активу починають, коли він стає придатним для використання. Амортизацію активу припиняють на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу, або на дату, з якої припиняють визнання активу.

3.4.4. Нематеріальні активи

Товариство використовує модель обліку нематеріальних активів за собівартістю. Ця модель передбачає, що нематеріальний актив після визнання обліковується за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Для кожного нематеріального активу визначено термін корисної експлуатації. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів дорівнює нулю. Вартість нематеріального активу з кінцевим терміном експлуатації, що підлягає амортизації, розподіляється на систематичній основі протягом терміну його корисної експлуатації. Амортизація починається, коли актив є придатним для використання. Амортизація припиняється на дату, що настає раніше: або на дату, коли актив класифікується як такий, що утримується для продажу, або на дату, коли припиняється визнання активу. Товариство до нематеріальних активів застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації

Нематеріальні активи Товариства включають переважно програмне забезпечення та комп'ютерні програми, що використовуються для здійснення професійної діяльності Товариства, та ліцензії на ліцензований вид діяльності.

При розрахунку амортизації були використані наступні терміни корисного використання активів (у роках):

Комунікаційне програмне забезпечення	10
Системне програмне забезпечення	10
КП «Система електронних торгів»	20
Ліцензії	10

Очікувані терміни корисного використання та методи нарахування амортизації переглядаються у кінці кожного звітного року. У випадку необхідності проводяться відповідні зміни в оцінках, щоб врахувати їх ефект у майбутніх звітних періодах.

3.4.5. Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

На кожну звітну дату Товариство оцінює, чи є якась ознака того, що корисність активу може зменшитися. Товариство зменшує балансову вартість активу до суми його очікуваного відшкодування, якщо і тільки якщо сума очікуваного відшкодування активу менша від його балансової вартості. Таке зменшення негайно визнається в прибутках чи збитках, якщо актив не обліковують за переоціненою вартістю згідно з МСБО 16. Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу (за винятком гудвілу) в попередніх періодах, Товариство сторнує, якщо і тільки якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування. Після визнання збитку від зменшення корисності амортизація основних засобів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої балансової вартості необоротного активу на систематичній основі протягом строку корисного використання.

3.5. Облікові політики щодо оренди

Товариство з 01.01.2019 року застосовує МСФЗ 16 «Оренда» по відношенню до всіх договорів оренди. Товариство вирішило скористатися виключеннями, дозволеними МСФЗ 16 «Оренда» до короткострокової оренди та оренди з низькою вартістю активів, та визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

Станом на звітну дату фінансової оренди Товариство не має.

3.6. Облікові політики щодо податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток являють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків. Поточний податок визначається як сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період. Поточні витрати Товариства за податками розраховуються з використанням податкових ставок, чинних (або в основному чинних) на дату балансу. У зв'язку з відсутністю тимчасових різниць, відстрочені податки не розраховуються.

3.7. Облікові політики щодо інших активів та зобов'язань

3.7.1. Забезпечення

Забезпечення визнаються, коли Товариство має теперішню заборгованість (юридичну або конструктивну) внаслідок минулої події, існує ймовірність (тобто більше можливо, ніж неможливо), що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

3.7.2. Виплати працівникам

Товариство визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. Товариство визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам за відсутність як забезпечення відпусток - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпустки.

3.7.3. Пенсійні зобов'язання

Відповідно до українського законодавства, Товариство утримує внески із заробітної плати працівників до Пенсійного фонду. Поточні внески розраховуються як процентні відрахування із поточних нарахувань заробітної платні, такі витрати відображаються у періоді, в якому були надані працівниками послуги, що надають їм право на одержання внесків, та зароблена відповідна заробітна платня.

3.8. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності

3.8.1 Доходи та витрати

Доходи та витрати визнаються за методом нарахування.

Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення чистих активів, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.

Дохід визнається у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та критеріям визнання. Визнання доходу відбувається одночасно з визнанням збільшення активів або зменшення зобов'язань.

Дохід від продажу товарів та надання послуг визнається згідно вимогам МСФЗ (IFRS) 15. Для визнання доходу Товариство використовує п'яти етапну модель за МСФЗ (IFRS) 15 «Дохід від договорів з клієнтами». Дохід від надання послуг відображається в момент виникнення незалежно від дати надходження коштів і визначається, виходячи із ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

а) Товариство передало покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційну нерухомість або інші активи;

б) за Товариством не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;

в) суму доходу можна достовірно оцінити;

г) ймовірно, що до Товариства надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією; та

г) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дивіденди визнаються доходом, коли встановлено право на отримання коштів.

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів.

Витрати негайно визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли видатки не надають майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню як активу у звіті про фінансовий стан.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки також у тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу.

Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

3.8.2. Витрати за позиками

Витрати за позиками, які не є частиною фінансового інструменту та не капіталізуються як частина собівартості активів, визнаються як витрати періоду. Товариство капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, як частина собівартості цього активу.

3.8.3. Операції з іноземною валютою (у разі наявності)

Операції в іноземній валюті обліковуються в українських гривнях за офіційним курсом обміну Національного банку України на дату проведення операцій.

Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах, перераховуються в гривню за відповідними курсами обміну НБУ на дату балансу. Немонетарні статті в іноземній валюті, які оцінюються за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю відображаються за курсом на дату проведення оцінки. Курсові різниці, що виникли при перерахунку за монетарними статтями, визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, у якому вони виникають.

Товариство використовувало обмінні курси на дату балансу:

	<u>31.03.2023</u>	<u>01.01.2023</u>
Гривня/ 1 долар США	36,5686	36,5686
Гривня/1 євро	39,7812	38,9510

4. Умовні зобов'язання та активи

Товариство не визнає умовні зобов'язання в звіті про фінансовий стан Товариства. Інформація про умовне зобов'язання розкривається, якщо можливість вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою. Товариство не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигід є ймовірним.

5. Основні припущення, оцінки та судження

При підготовці фінансової звітності Товариство здійснює оцінки та припущення, які мають вплив на елементи фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності. Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, що за існуючих обставин вважаються обґрунтованими і за результатами яких

приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань. Хоча ці розрахунки базуються на наявній у керівництва Товариства інформації про поточні події, фактичні результати можуть зрештою відрізнятися від цих розрахунків. Области, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, в яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ, наведені нижче.

5.1. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво Товариства застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною, у тому значенні, що фінансова звітність:

- подає достовірно фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Товариства;
- відображає економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральною, тобто вільною від упереджень;
- є повною в усіх суттєвих аспектах.

Під час здійснення судження керівництво Товариства посилається на прийнятність наведених далі джерел та враховує їх у низхідному порядку:

а) вимоги в МСФЗ, у яких ідеться про подібні та пов'язані з ними питання;

б) визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат у Концептуальній основі фінансової звітності.

Під час здійснення судження керівництво Товариства враховує найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розроблення стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать вищезазначеним джерелам.

Операції, що не регламентовані МСФЗ відсутні.

5.2. Судження щодо справедливої вартості активів Товариства

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертаються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгів на звітну дату. В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

5.3. Судження щодо змін справедливої вартості фінансових активів

Керівництво Товариства вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що:

а) вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та

б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Якби керівництво Товариства використовувало інші припущення щодо відсоткових ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офери і коригувань під час оцінки інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів у разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений у фінансовій звітності чистий прибуток та збиток.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливую вартість.

5.4. Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Товариства застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших

факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним керівництву Товариства фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

5.5. Судження щодо виявлення ознак знецінення активів

Коштів розміщених в банках, які знаходяться в стадії ліквідації немає.

Товариство станом на кожну звітну дату оцінює резерв під очікувані кредитні збитки за фінансовим активом, зокрема за дебіторською заборгованістю, з застосуванням спрощеного підходу з використанням матриці резервування у розмірі відповідного відсотку.

6. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

6.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Нижче описані методики та припущення, за допомогою яких було визначено справедливую вартість активів і зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю у фінансовій звітності, а також статей, які не оцінюються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан, але справедлива вартість яких розкривається.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює їх балансовій вартості

У випадках фінансових активів і фінансових зобов'язань, які є ліквідними або мають короткий термін погашення (короткострокові), допускається, що їх справедлива вартість приблизно дорівнює балансовій вартості, за вирахуванням збитку від знецінення. Дане припущення також застосовується до вкладів до запитання та депозитів без встановленого терміну погашення.

Фінансові активи і фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обліковуються за амортизованою вартістю, та не котируються на ринку, тобто дебіторська та кредиторська заборгованості контрагентів, грошові кошти, депозити, інші фінансові активи та зобов'язання, оцінюються за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих на звітну дату по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення;

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Товариство здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у звіті про фінансовий стан на кінець звітного періоду.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вихідні дані
Боргові цінні папери (державні цінні папери) призначені для продажу	Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток на дату оцінки	Ринковий, Дохідний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, котирування аналогічних боргових цінних паперів, справедлива вартість за даними НБУ, дисконтовані потоки грошових коштів

Інструменти капіталу	Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток на дату оцінки	Ринковий, витратний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовуються ціни закриття біржового торгового дня, судження щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків
----------------------	--	---------------------	--

6.2. Вплив використання закритих вхідних даних (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості на прибуток або збиток

Протягом першого кварталу 2023 року Товариство не використовувало закрити вхідні данні (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості, які вплинули на прибуток/збиток у звітному періоді.

6.3. Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості

Ієрархія справедливої вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю:

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	1 рівень (ті, що мають котирування, та спостережувані)		2 рівень (ті, що не мають котирувань, але спостережувані)		3 рівень (ті, що не мають котирувань і не є спостережуваними)		Усього	
Дата оцінки	31.03.23	01.01.23	31.03.23	01.01.23	31.03.23	01.01.23	31.03.23	01.01.23
-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.4. Переміщення між 1-м та 2-м рівнями ієрархії справедливої вартості

У звітному періоді переведень між рівнями ієрархії не було.

6.5. Рух активів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням вихідних даних 3-го рівня ієрархії

Рух активів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням вихідних даних 3-го рівня ієрархії звітному періоді, першому кварталі 2023 року, у Товариства відсутній.

6.6. Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»

Справедлива вартість фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, в порівнянні з їх балансовою вартістю:

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	31.03.23	01.01.23	31.03.23	01.01.23
Інші довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-

Справедлива вартість фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан (обліковуються за амортизованою вартістю), але справедлива вартість яких розкривається:

ПрАТ «ФБ «ПЕРСПЕКТИВА»
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	31.03.23	01.01.23	31.03.23	01.01.23
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 594	30 308	13 594	30308
Торговельна дебіторська заборгованість	322	353	322	353
Інша поточна дебіторська заборгованість	17 030	49	17 030	49
Торговельна кредиторська заборгованість	43	18	43	18
Інша поточна кредиторська заборгованість	135	202	135	202

Керівництво Товариства вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності.

7.Розкриття інформації, що підтверджує статті подані у фінансових звітах

7.1.Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів за перший квартал 20230 року був наступним:

	КП «Система електронн их торгів»	Комунікацій не програмне забезпеченн я	Системне програмне забезпечен ня	Ліцензії	Всього
Первісна вартість					
на 01.01.2023р.	20776	740	107	3	21626
надійшло	-	-	-	-	-
вибуло	-	-	-	-	-
на 31.03.2023р.	20776	740	107	3	21626
Знос на					
01.01.2023р.	7591	707	106	-	8404
нараховано	260	2	-	-	262
вибуло	-	-	-	-	-
на 31.03.2023р.	7851	709	106	-	8666
Балансова вартість:					
на 01.01.2023 р.	13185	33	1	3	13222
на 31.03.2023 р.	12925	31	1	3	12960

У Звіті про сукупний дохід нараховану амортизацію нематеріальних активів 262 тис. грн. відображено у статті «Собівартість реалізованої продукції (товарі, робіт, послуг)».

Програмний комплекс КП «Система електронних торгів», продовжує використовуватись, є основним та завдяки йому Товариство отримувало та планує надалі отримувати дохід. Управлінський персонал вважає, що балансова вартість програмного комплексу, яка продовжує використовуватись, дорівнює справедливій вартості.

Первісна вартість компонентів КП «Система електронних торгів», які використовуються Товариством станом на 31.03.2023 року складає 20 776 тис. грн., залишкова (балансова) вартість складає 12 925 тис. грн., період амортизації, що залишився, становить 177 місяців.

Товариство, у разі існування, повинно розкривати інформацію щодо нематеріальних активів з обмеженим правом володіння та заставлених як забезпечення, і суму договірних зобов'язань щодо придбання нематеріальних активів.

Станом на 31.03.23 на балансі Товариства відсутні нематеріальні активи з обмеженим правом володіння та заставлених як забезпечення зобов'язань, і немає договірних зобов'язань щодо придбання нематеріальних активів.

Інформація про вартість нематеріальних активів наведена в порівнянні з початком періоду. У поточному і аналогічному періоді попереднього року, Товариство не придбавало та не відчужувало нематеріальні активи. Сума нарахованої амортизації за 1 квартал 2022 року складала 262 тис. грн. та за 1 квартал 2023 року складає 262 тис. грн.

З метою визначення, чи зменшилася корисність нематеріального активу, Товариство застосовує МСБО 36.

МСБО 36 не вимагає від суб'єкта господарювання формальної оцінки суми очікуваного відшкодування, якщо ознак потенційного збитку від зменшення корисності немає.

Наприкінці звітної періоду Товариство провело аналіз - чи є ознаки того, що корисність активу КП «Система електронних торгів» може зменшитися, приймаючи до уваги зовнішні та внутрішні джерела інформації, як того вимагає п. 12 МСБО 36. Інші ознаки того, що корисність активу може зменшитися не ідентифіковано.

За результатами аналізу на наявність ознак зменшення корисності активу встановлено: відсутні видимі ознаки того, що вартість активу зменшилася протягом періоду більше, ніж очікувалося, внаслідок плину часу та звичайного використання; протягом звітної періоду не відбулися зміни у технологічному, економічному або правовому оточенні Товариства зі значним негативним впливом (не зважаючи на пандемію Covid-19 та введення з 24.02.2022 року воєнного стану, чистий дохід Товариства за 1 квартал 2023 року від надання послуг у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року, збільшився на 32 тис. грн., попит на послуги Товариства залишається сталим); ринкові ставки відсотка, на які зазвичай орієнтується Товариство, порівняно з початком 2023 року (коливання у періоді до уваги не беруться) збільшилися несуттєво, збереглися на попередньому рівні або дещо зменшилися (середні ставки за новими депозитами суттєво не змінилися та коливалися в межах 10,4-10,5%, за довгостроковими кредитами ставки дещо зросли – з 15,8% до 19,8%), середньомісячні ставки доходності на первинному ринку за ОВДП зросли несуттєво - з 18,64% до 19,47%), отже збільшення не вплине на розмір ставки дисконту та малоймовірно, що відбудеться суттєве зменшення суми очікуваного відшкодування, оскільки з тією ж ймовірністю відбудеться збільшення майбутніх грошових потоків; відсутні свідчення застаріння або фізичного пошкодження активу; не має свідчень щодо збільшення потреб у грошових коштах для експлуатації чи технічного обслуговування активу; відсутні факти щодо зменшення фактичних чистих грошових потоків або операційного прибутку від активу, в т. ч. у майбутньому.

Тест щодо можливого виявлення ознак знецінення нематеріальних активів (програмного забезпечення) на звітну дату, у зв'язку з відсутністю активного ринку на подібні активи, проводився з використанням внутрішніх чинників, що впливають на можливе знецінення програмного забезпечення (плани, умови використання, отримані доходи, тощо) та зовнішніх чинників (індекс інфляції, курс валют, економічна ситуація, розробки подібних програм, тощо).

7.2. Основні засоби

Рух основних засобів за перший квартал 2023 року був наступним:

	Офісні меблі	Комп'ютерн а техніка та обладнання	Всього
Первісна вартість			
на 01.01.2023 р.	9	151	160
Надійшло	-	-	-
Вибуло	-	-	-
на 31.03.2023 р.	9	151	160
Знос			
на 01.01.2023 р.	9	150	159
Нараховано	-	-	-
Вибуло	-	-	-
на 31.03.2023 р.	9	150	159
Балансова вартість:			
на 01.01.2023 р.	-	1	1
на 31.03.2023 р.	-	1	1

Товариство не проводило переоцінку основних засобів на звітну дату. У результаті вивчення цін щодо аналогічних основних засобів (відносно яких така інформація доступна), керівництво Товариства дійшло висновку, що справедлива вартість об'єктів основних засобів не суттєво відрізняється від їх справедливої вартості.

На звітну дату основні засоби не були надані у будь-яку заставу та не обмежені у розпорядженні та використанні Товариством.

Первісна вартість основних засобів, залишкова вартість яких дорівнює нулю та які продовжують використовуватися станом на 31 березня 2023 року складає 159 тис. грн.

Основні засоби, що тимчасово не використовуються, на 31 березня 2023 року відсутні.

Інформація про вартість основних засобів наведена в порівнянні з початком періоду. У поточному і попередньому звітному періоді, Товариство не придбавало та не відчужувало основні засоби. Сума нарахованої амортизації за перший квартал 2023 року та за перший квартал 2022 року не значна за розміром, тому балансова вартість основних засобів, виражених у тис. грн. залишилась не змінною.

7.3. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Станом на 31 березня 2023 року фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі включають:

	31.03.2023	01.01.2023
100% в статутному капіталі ТОВ «СВІЧ ГРУП»	7 018	7016
Разом	7 018	7016

Товариство є засновником ТОВ «СВІЧ ГРУП», сфера діяльності якого (насамперед, оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність, зокрема, обслуговування електронного документообігу між біржею, учасниками біржових торгів та іншими учасниками фінансових ринків) відповідає визначенню компанії з надання допоміжних послуг, наведеного в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» № 2664-III від 12.07.2001.

Після первісного визнання дана фінансова інвестиція відноситься до категорії фінансових активів, що оцінюються за методом участі в капіталі.

Первісна вартість фінансової інвестиції 7 000 тис. грн. Всі внески Товариства до статутного капіталу здійснило грошовими коштами шляхом перерахування на поточний рахунок ТОВ «СВІЧ ГРУП».

Станом на звітну дату ТОВ «СВІЧ ГРУП» надало проміжну фінансову звітність, складену за міжнародними стандартами, за перший квартал 2023 року прибуток становить 2 тис. грн.

Товариство здійснило перерахунок за методом участі в капіталі, вартість даної фінансової інвестиції на 31.03.2023 року складає 7 018 тис. грн. Вартість даної фінансової інвестиції за попередній звітний період складала 7016 тис. грн. У звітному періоді вартість інвестицій збільшилася на 2 тис. грн.

Станом на 31 березня 2023 року інші фінансові інвестиції були відсутні.

7.4. ТОРГОВЕЛЬНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Торговельна дебіторська заборгованість включає заборгованість за послуги з організації проведення торгів, які на звітну дату не були оплачені. Керівництво визнає резерв під знецінення дебіторської заборгованості за надані послуги на основі оцінки динаміки зміни кредитного ризику (ризiku настання дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового активу) конкретного контрагента, тенденції платежів, подальших надходжень та розрахунків й аналізу очікуваних майбутніх грошових потоків.

Поточна дебіторська заборгованість станом на 31 березня 2023 року становить:

	31.03.2023	01.01.2023
За надані послуги	328	358
Резерв збитків	(6)	(5)
Разом	322	353

Керівництвом застосовується припущення про те, що кредитний ризик за фінансовим активом зазнав значного зростання з моменту первісного визнання у разі прострочення договірних платежів більш ніж 30 днів, у такому разі дебіторська заборгованість визнається кредитно-знеціненою та нараховується 100% резерв під знецінення.

Керівництво Товариства вважає, що торговельна дебіторська заборгованість, за вирахуванням резерву збитків, буде погашена шляхом отримання грошових коштів у найближчий час.

Згідно аналізу дебіторської заборгованості щодо дат формування, Товариство має наступні періоди утворення торгової дебіторської заборгованості (без врахування впливу резерву збитків):

	31.03.2023	01.01.2023
до 3-х місяців	174	155
від 3-х місяців до року	153	202
більше року	1	1
Разом	328	358

7.5. ІНША ПОТОЧНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 березня 2023 року інша поточна дебіторська заборгованість включає:

	31.03.2023	01.01.2023
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	14	1
Нараховані відсотки на залишок коштів на поточному рахунку	14	38
Нараховані відсотки по депозиту	6	11
За договорами про надання коштів у користування	17010	-
Разом	17044	50

Станом на кінець звітного періоду заборгованість у сумі 17010 тис. грн обліковувалася за договорами укладеними з :

- ТОВ «АУКЦІОННИЙ ДІМ «ПЕРСПЕКТИВА-КОММОДІТІ», договір б/н від 03.01.2023р., сума 3710 тис.грн. дата видачі 03.01.2023р. строк погашення 31.03.2023 р.

- ТОВ «БІТ ПРОДАКШН», договір б/н від 02.01.2023р. сума 4300 тис.грн. дата видачі 03.01.2023р. строк погашення 31.03.2023 р.

- ТОВ «БІТ ПРОДАКШН», договір б/н від 06.01.2023р. сума 1500 тис.грн. дата видачі 03.01.2023р. строк погашення 31.03.2023 р.

-ПрАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ»», договір б/н від 02.01.23 сума 7500 тис.грн. дата видачі 03.01.2023р. строк погашення 31.03.2023 р.

Кошти, надані у користування за вище зазначеними договорами, не передбачають нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами та є обов'язковим до повернення.

Зазначена дебіторська заборгованість відноситься до категорії фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю.

7.6. РЕЗЕРВ ПІД ОЧІКУВАНІ КРЕДИТНІ ЗБИТКИ

Станом на звітну дату 31.03.2023 Товариство провело оцінку, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим активом (а саме: дебіторською заборгованістю) значного зростання з моменту первісного визнання. При виконанні такої оцінки Товариство використовувало оцінку зміни ризику настання дефолту (невиконання зобов'язань) протягом очікуваного строку дії фінансового активу. Для виконання такої оцінки Товариство порівняло ризик настання дефолту (невиконання зобов'язань) за фінансовим активом станом на звітну дату з ризиком настання дефолту за фінансовим активом станом на дату первісного визнання, і врахувало при цьому обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію, що була доступною на звітну дату.

Для торгової дебіторської заборгованості Товариством застосовується спрощений підхід щодо визначення очікуваних кредитних втрат, який передбачає, що резерв на будь-яку звітну дату розраховується шляхом розгляду можливих дефолтів протягом усього терміну дії фінансового активу. Товариство використовує матрицю резервування для визначення розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки. Для розрахунку коефіцієнта дефолту дебіторська заборгованість була класифікована за однорідними групами за подібністю кредитного ризику, і статистикою заборгованості в минулих періодах. Матриця резервування ґрунтується на історичних спостереженнях кредитних втрат і коригується з урахуванням прогностичних оцінок (специфічних для позичальників і загальних економічних умов).

Розрахунок можливого впливу кредитного знецінення торгової дебіторської заборгованості, що оцінюються за амортизованою вартістю, станом на 31.03.2023 року:

Періоди	Коефіцієнти дефолту (%)	Сума заборгованості (тис.грн.)	Сума очікуваних кредитних втрат (тис.грн.)
Від 0 до 90 днів	0,1	174	-
Від 90 до 365 днів	5	148	7
Понад 365 днів та прострочена	100	6	6
Всього		328	13

Таким чином, сума можливого впливу кредитного знецінення торгової дебіторської заборгованості складає 13 тис. грн., що не перевищує граничний поріг суттєвості, визначений Товариством (500 тис. грн.), та такий вплив на фінансову звітність є не суттєвим та не відображається у фінансовій звітності. Товариством розміщено строковий депозит строком на 31 день в АТ «Банк Авангард», який має кредитний рейтинг на рівні uaAAA, тому на дебіторську заборгованість по нарахованим відсоткам по депозиту у розмірі 6 тис. грн. та нарахованим відсоткам на залишок коштів на поточному рахунку у розмірі 14 тис. грн. резерв під очікувані кредитні збитки нараховувався за ставкою 0%.

7.7. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Станом на 31.03.2023 року відкрито поточні рахунки :

у національній валюті :

- UA753809460000026504000106002 АТ «Банк Авангард», м. Київ

- UA343001190000026503011059001 АТ «Банк Альянс», м. Київ

в іноземній валюті :

- UA753809460000026504000106002 АТ «Банк Авангард», м. Київ

Після первісного визнання надалі грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються за амортизованою вартістю.

Банк має найвищий кредитний рейтинг uaAAA, підтверджений 16 лютого 2023 року незалежним рейтинговим агентством «Кредит-рейтинг». Прогноз «Стабільний», контрольний список через військовий стан в Україні, що несе спільний ризик для банківської системи України.

Агентство зазначає, що передумовами для підтвердження у лютому найвищого рейтингу банку стали:

- високий рівень капіталізації;
- висока якість активів;
- високі показники ефективності діяльності;
- входження банку до групи ICU, що займає провідні позиції на фінансовому та фондовому ринках України.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризується найвищою кредитоспроможністю в порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Стабільний прогноз вказує на відсутність на даний момент передумов для зміни рейтингу протягом найближчого часу.

Надійність банку в якому Товариство відкрито свій поточний рахунок, зберігається на високому рівні, вірогідність настання дефолту зведено майже до нульового рівня принаймні протягом наступних кілька місяців. На підставі цього Товариство зробило припущення про те, що станом на звітну дату та на початок періоду амортизована собівартість грошових коштів та їх еквівалентів дорівнює їх номінальній вартості.

Станом на 31 березня 2023 року грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти на поточних рахунках банків:

	31.03.2023	01.01.2023
Поточний рахунок, грн. АТ «Банк Авангард»	11507	28 221
Поточний рахунок, грн. АТ «Банк Альянс»	-	-
Долари США 2400 \$	87	87
Депозитний рахунок, грн. АТ «Банк Авангард»	2000	2000
Разом	13 594	30 308

Доступ до грошей вільний, обмежень немає.

Станом на 31.03.2023 року розміщено вклад(депозит) в АТ «Банк Авангард».

Згідно договору банківського вкладу № 106/24.03.2023 від 24.03.2023 року умови вкладу :

- вид вкладу - строковий вклад «Авангард Нано»
- сума та валюта вкладу – 2 000 000, грн.
- дата розміщення - до 24.03.2023 р. включно
- строк вкладу (кількість днів) – 31
- дата повернення вкладу – 24.04.2023 р.
- процентна ставка – 15,5 %
- періодичність сплати процентів – в кінці строку вкладу (депозиту)
- дострокове повернення вкладу – не допускається
- процентна ставка за якою перераховуються проценти у випадку дострокового повернення вкладу - 0,01 % річних
- мінімальна сума вкладу - необмежена

- поповнення вкладу – не допускається
- автоматичне продовження строку вкладу – не допускається
- інші умови вкладу - відсутні

7.8.СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ

Станом на 31 березня 2023 року статутний капітал Товариства становив 50 000 000 (П'ятдесят мільйонів) гривень та повністю сплачений. Він поділяється на 5 000 000 000 (П'ять мільярдів) акцій, кожна номінальною вартістю 0,01 грн. (одна) копійка. Всі акції Товариства прості іменні, випущені у бездокументарній формі.

Держателі простих акцій мають право одного голосу на акцію. За результатами діяльності за рік, що скінчився 31 грудня 2022 року, Товариство не оголошувало дивіденди до виплати, зважаючи на існуючі законодавчі обмеження: згідно п. 1 ст. 21 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», прибуток фондової біржі спрямовується на її розвиток та не підлягає розподілу між її засновниками (учасниками).

Структура акціонерів Товариства станом на 31 березня 2023 р. є наступною:

	31.03.2023		01.01.2023	
	Кількість акцій, шт.	%	Кількість акцій, шт.	%
Акціонери, що володіють пакетом більш ніж 5 %				
ТОВ «БГП»	4711786160	94,2357	4711786160	94,2357
Всього	4711786160	94,2357	4711786160	94,2357
Акціонери, що володіють пакетом менш ніж 5 %	288213840	5,7643	288213840	5,7643
Разом	5000000000	100	5000000000	100

Протягом звітного періоду рішення про збільшення статутного капіталу не приймалися.

7.9.РЕЗЕРВНИЙ КАПІТАЛ

Резервний капітал формується згідно законодавства України з метою забезпечення покриття збитків підприємств. Встановлений законодавством розмір резервного капіталу становить не менше 25 % статутного капіталу. Формування резервного капіталу проводиться шляхом щорічних відрахувань з прибутку Товариства. Протягом першого кварталу 2023 року не проводилися чергові загальні збори акціонерів і не приймалися рішення щодо прибутку отриманого Товариством за підсумками діяльності у 2022 році.

7.10.ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИПЛАТ ПЕРСОНАЛУ

Забезпечення виплат персоналу включають зобов'язання з оплати відпусток працівникам, які Товариство буде сплачувати у майбутньому при наданні відпусток, або у вигляді компенсації у разі звільнення працівників, по яким залишились невикористані відпустки. Забезпечення виплат невикористаних відпусток протягом першого кварталу 2023 року сформовано не було у зв'язку з несуттєвістю розрахункової суми забезпечення.

7.11.ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Станом на 31 березня 2023 року поточні зобов'язання включають:

	31.03.2023	01.01.2023
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	43	18
Зобов'язання за розрахунками з бюджетом	1	17

Зобов'язання за розрахунками зі страхування	1	1
Зобов'язання за розрахунками з оплати праці	5	3
Зобов'язання перед контрагентами	135	202
Разом	185	241

7.12.ЧИСТИЙ ДОХОД (ВИРУЧКА) ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

За перший квартал 2023 року, дохід від реалізації послуг включає:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Надання послуг з організації торгівлі на фондовій біржі	421	389
Разом	421	389

7.13.СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

За перший квартал 2023 року, витрати, пов'язані з наданням послуг Товариством включають:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Оплата праці та відрахування у соціальні фонди	20	20
Амортизація	262	262
Послуги сторонніх організацій	5	4
Разом	287	286

7.14.АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

За перший квартал 2023 року, адміністративні витрати включають:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Оплата праці та відрахування у соціальні фонди	37	55
Амортизація	-	-
Оренда приміщення	18	18
Послуги сторонніх організацій	170	71
Разом	225	144

Товариством укладені договори орендні приміщення на приміщення розташовані за адресою м. Дніпро, вул. Воскресенська, буд. 30. Станом на 31.03.2023 року щоквартальна орендна плата складає 18 тис. грн., всі обов'язкові комунальні платежі включені до суми орендної плати. Товариство не планує розривати даний договір, тому загальна сума майбутніх мінімальних орендних платежів, при незміні умов складатимуть :

- протягом 2023 року очікувані витрати з оренди складатимуть 73 тис. грн.

Товариство не здавало і не планує здавати орендовані приміщення в суборенду, тому не отримує суборендних платежів. Протягом дії договорів оренди у Товариства не існувало непередбачених орендних платежів.

Згідно умов договору непередбачені платежі можуть виникнути:

- у разі погіршення або знищення приміщення з вини орендаря, який зобов'язаний відшкодувати збитки, які дорівнюють вартості погіршення приміщення, а також упущену вигоду орендодавця;
- за прострочення внесення орендної плати пеня дорівнює подвійної облікової ставки НБУ, діючої в період прострочення від суми заборгованості, за кожен день прострочення.

Термін оренди приміщень 1 календарний рік. Якщо орендар продовжує користуватися об'єктом оренди після закінчення терміну дії договору, та за відсутністю заперечень орендодавця протягом місяця після закінчення такого терміну, договір вважається поновленим (укладеним на новий термін) на 1 календарний рік на таких же умовах. Договором не передбачені умови при яких може змінюватись ціна орендної плати.

Протягом першого кварталу 2023 року, внаслідок пандемії «Covid-19» та воєнного стану, не було зміни орендних платежів.

7.15.ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

За перший квартал 2023 року, інші операційні прибутки та збитки включають:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Інші операційні доходи		
відсотки за залишками коштів на поточних рахунках	54	20
курсові різниці	-	-
Всього інших операційних доходів	54	20
Інші операційні витрати		
резерв під очікувані кредитні збитки	1	-
курсова різниці	-	-
Всього інших операційних витрат	1	-
Разом	53	20

7.16.ІНШІ ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

За перший квартал 2023 року, інші прибутки та збитки включають:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Дохід від участі в капіталі		
ТОВ «СВІЧ ГРУП» 100 %	2	-
Всього дохід від участі в капіталі	2	-
Інші доходи		
курсові різниці	-	2
Всього інших доходів	-	2
Інші фінансові доходи		
Відсотки по депозиту	79	-
Всього інших фінансових доходів	79	-
Фінансові витрати		
дисконт на дебіторську заборгованість	-	1127
Всього фінансових витрат	-	1 127
Втрати від участі в капіталі		
ТОВ «СВІЧ ГРУП» 100 %	-	4
Всього втрат від участі в капіталі	-	4
Інші витрати		
резерв під очікувані кредитні збитки	-	498
Всього інших витрат	-	498
Всього	81	(1627)

7.17.РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За перший квартал 2023 рік, інші надходження та витрачання включають:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Інші надходження		
перерахунок іноземної валюти	-	4
повернення помилково перерахованих коштів	25	-
Всього інших надходжень	25	4
Інші витрачання		
орендна плата	18	20
банківська комісія	1	-
перерахунок іноземної валюти	-	2
погодження змін до Статуту	14	-
Всього інші витрачання	33	22

7.18.РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За перший квартал 2023 рік, рух коштів у результаті інвестиційної діяльності був наступний

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Надходження		
повернення коштів, наданих у користування	10500	13185
Всього надходжень	10 500	13 185
Витрачання		
надання коштів у користування	27510	29035
Всього витрачання	27 510	29 035
Всього	(17 010)	(15 850)

За перший квартал 2023 року Товариство надало 27 510 тис. грн. у користування:

ТОВ «АУКЦІОННИЙ ДІМ «ПЕРСПЕКТИВА-КОММОДІТІ» договір б/н від 03.01.23 сума 3 710 тис. грн. Дата надання – 03.01.2023. Строк погашення заборгованості – 31.03.2023;

ТОВ «БГП» договір б/н від 03.01.23 сума 10 500 тис. грн. Дата надання – 03.01.2023. Строк погашення заборгованості – 31.03.2023;

ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» договір б/н від 02.01.23 сума 4 300 тис. грн. Дата надання – 03.01.2023. Строк погашення заборгованості – 31.03.2023;

ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» договір б/н від 06.01.23 сума 1 500 тис. грн. Дата надання – 06.01.2023. Строк погашення заборгованості – 31.03.2023;

ПРАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ» договір б/н від 02.01.23 сума 7 500 тис. грн. Дата надання – 03.01.2023. Строк погашення заборгованості – 31.03.2023;

Під час первинного визнання у першому кварталі 2023 року було нараховано резерв під очікувані кредитні збитки по :

-ТОВ «АУКЦІОННИЙ ДІМ «ПЕРСПЕКТИВА-КОММОДІТІ» у сумі 120 тис. грн.

- ТОВ «БГП» у сумі 340 тис. грн.

- ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» у сумі 187 тис. грн.

- ПрАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ» у сумі 243 тис. грн.

За перший квартал 2023 року Товариству повернули 10500 тис. грн. наступні контрагенти:

ТОВ «БГП» - договір б/н від 03.01.23 сума 10500 тис. грн. Дата надання – 03.01.2023. Строк погашення заборгованості – 30.12.2023, дата погашення – 31.03.2023.

За перший квартал 2022 року Товариство надало 29 035 тис. грн. у користування:

ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» договір б/н від 04.01.22 сума 5 000 тис. грн. Дата надання – 05.01.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ПРАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ» договір б/н від 04.01.22 сума 4 500 тис. грн. Дата надання – 05.01.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ПрАТ «ФБ «ПЕРСПЕКТИВА»
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

ТОВ «СПЛІТ 2016» договір б/н від 05.01.22 сума 6 500 тис. грн. Дата надання – 05.01.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ТОВ «ЮС» - договір б/н від 04.02.22 сума 635 тис. грн. Дата надання – 04.02.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ПрАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ» договір б/н від 15.02.22 сума 4 900 тис. грн. Дата надання – 16.02.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» договір б/н від 16.02.22 сума 7 500 тис. грн. Дата надання – 16.02.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022.

Під час первинного визнання протягом першого кварталу 2022 року було нараховано резерв під очікувані кредитні збитки по :

- ТОВ «ЮС» у сумі 11 тис. грн.
- ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» у сумі 215 тис. грн.
- ПрАТ «ЮК «ПРАВОЗАХИСТ ІНВЕСТ» у сумі 161 тис. грн.
- ТОВ «СПЛІТ 2016» у сумі 112 тис. грн.

За перший квартал 2022 року Товариству повернули 13 185 тис. грн. наступні контрагенти:

ТОВ «БІТ ПРОДАКШН» - договір б/н від 04.02.22 сума 335 тис. грн. Дата надання – 05.01.2022. Строк погашення заборгованості – 30.12.2022;

ТОВ «ЮС» - договір б/н від 29.12.21 сума 12 850 тис. грн. Дата надання – 29.12.2021. Строк погашення заборгованості – 25.02.2022.

7.19.РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За перший квартал 2023 рік, рух коштів у результаті фінансової діяльності був наступний:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Інші надходження – відсотки по депозитам	84	-
Всього	84	-

7.20.ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

За перший квартал 2023 року, власний капітал включає:

	1 кв. 2023 рік	1 кв. 2022 рік
Залишок на початок періоду		
Зареєстрований (пайовий) капітал	50000	50000
Резервний капітал	345	268
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	366	367
Всього	50 635	50 635
Чистий прибуток (збиток) за звітний період		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	43	(1648)
Відрахування до резервного капіталу		
Резервний капітал	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-	-
Разом змін у капіталі		
Резервний капітал		-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		(1648)
Залишок на кінець періоду		
Зареєстрований (пайовий) капітал	50000	50000
Резервний капітал	345	268
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	409	(1281)
Всього	50 754	48 987

Власний капітал Товариства за перший квартал 2023 року в порівнянні з аналогічним попереднім періодом, першим кварталом 2022 року, збільшився на 1767 тис. грн. Зміни відбулися за рахунок отримання прибутку за 2022 рік і за перший квартал 2023 року, та за рахунок не відображення резерву під очікувані кредитні збитки, які в межах порога суттєвості.

8. Розкриття іншої інформації

8.1 Умовні зобов'язання.

8.1.1. Судові позови

1. Справа № 804/7287/16: Дніпропетровський окружний адміністративний суд за позовом ПрАТ "ФБ "Перспектива" до НКЦПФР про визнання протиправною та скасування постанови про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів №221-ЦА-УП-ФБ від 28.04.2016р. Постановою Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 30.01.2017 року адміністративний позов задоволено повністю. НКЦПФР подана апеляційна скарга. Ухвалою Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 02.10.2017 року провадження в справі № 804/7287/16 зупинене. Ухвалою Третього апеляційного адміністративного суду м. Дніпро від 22.10.2018 р. адміністративну справу №804/7287/16 за апеляційною скаргою НКЦПФР на постанову Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 30.01.2017 року прийнято до свого провадження. 06.12.2022 р. Постановою Третього апеляційного адміністративного суду м. Дніпро апеляційну скаргу НКЦПФР задоволено, Постанову Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 30.01.2017 року у справі №804/7287/16 скасовано та прийняти нову постанову, в задоволенні позову ПрАТ «ФБ «Перспектива» - відмовлено

8.1.2. Оподаткування

Внаслідок наявності в українському податковому законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також через практику, що склалася в нестабільному економічному середовищі, за якої податкові органи довільно тлумачать аспекти економічної діяльності, у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на оцінці керівництва економічної діяльності Товариства, ймовірно, що Товариство змушене буде сплатити додаткові податки, штрафи та пені. Така невизначеність може вплинути на вартість фінансових інструментів, втрати та резерви під знецінення, а також на ринковий рівень цін на угоди. На думку керівництва Товариство сплатило усі податки, тому фінансова звітність не містить резервів під податкові збитки. Податкові звіти можуть переглядатися відповідними податковими органами протягом трьох років.

8.1.3. Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів

Внаслідок ситуації, яка склалася в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалася на дату балансу, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Товариства.

Ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Товариства. Ступінь повернення дебіторської заборгованості Товариству визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. На думку керівництва Товариства, додатковий резерв під фінансові активи на сьогоднішній день не потрібен, виходячи з наявних обставин та інформації. Станом на 31.03.2023 року прострочена дебіторська заборгованість дорівнює 6 тис. грн. що складає 0,03% від всієї дебіторської заборгованості. Резерв під очікувані кредитні збитки сформовано на 6 тис. грн. тобто на 100%.

8.2 Розкриття інформації про пов'язані сторони

Відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», сторони вважаються пов'язаними, якщо одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або чинити значний вплив на діяльність іншої сторони в процесі прийняття фінансових або операційних рішень. При розгляді кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відношень, а не тільки їх юридичній формі.

Пов'язані сторони можуть укласти угоди, які не проводилися б між непов'язаними сторонами. Ціни та умови таких угод можуть відрізнятися від цін та умов угод між непов'язаними сторонами. Станом на 31.03.2023 р. та 31.03.2022 р. прямим власником Товариства є ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БІРЖОВА ГРУПА ПЕРСПЕКТИВА» код 34497042, 49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, буд. 30, якому належить 94,2357 % акцій Товариства.

Власниками ТОВ «БГП» є :

- Антонов Сергій Михайлович, 23.08.1961р., ІПН 2251500316, відсоток у статутному капіталі прямого власника 49,9999%, відсоток опосередкованої участі у статутному капіталі Товариства 47,1178%.

- Філіпська Ірина Вікторівна, 26.12.1972р., ІПН 2665800144, відсоток у статутному капіталі прямого власника 49,9999%, відсоток опосередкованої участі у статутному капіталі Товариства 47,1178%.

Антонов Сергій Михайлович та Філіпська Ірина Вікторівна є кінцевими бенефіціарними власниками ПРАТ «ФБ «ПЕРСПЕКТИВА».

Станом на 31.03.2023 року Товариство є 100% власником ТОВ «СВІЧ ГРУП».

Між Товариством и ТОВ «СВІЧ ГРУП» у звітному періоді не було укладено будь-яких договорів.

Філіпська Ірина Вікторівна, якій належить :

- пряме володіння 100 % ТОВ «Спліт 2016», код ЄДРПОУ 39828798. Володіння на початок та кінець звітного періоду;

- опосередковане володіння 47,11 % ТОВ «Свіч Груп», код ЄДРПОУ 43773436. Володіння на початок та кінець звітного періоду;

- опосередковане володіння 21,21% ПРАТ «ЮК «Правозахист Інвест», код ЄДРПОУ 35985756. Володіння на початок періоду, на кінець періоду володіння відсутнє;

- опосередковане володіння 9,9% ПРАТ «ФК «Сучасні кредитні технології», код ЄДРПОУ 34513446. Володіння на початок періоду та на кінець звітного періоду;

Операції з пов'язаними сторонами протягом першого кварталу 2023 року не відбувалося.

Станом на 31.03.2023 року залишків по розрахункам з пов'язаними сторонами відсутні.

Пов'язана сторона – директор Товариства Шишков Станіслав Євгенійович, ІПН 2766710295.

Близькі родичі :

- Шишкова Наталія Леонідівна, ІПН 2762401161 - дружина

- Шишков Олег Станіславович, ІПН 3677205437 - син

- Шишкова Діана Станіславівна, ІПН 3860004501 - донька

Виплати провідному управлінському персоналу за перший квартал 2023 року складають :

- Директору – 30 тис. грн. заробітна плата.

Виплати провідному управлінському персоналу за перший квартал 2022 року складали:

- Директору – 29 тис. грн. заробітна плата.

Виплати провідному управлінському персоналу за перший квартал 2023 року в порівнянні з аналогічним попереднім періодом, першим кварталом 2022 року, збільшилися на 1 тис. грн. Зміни відбулися за рахунок збільшення посадових окладів.

8.3. Щодо подання консолідованої фінансової звітності

Станом на 31.03.2023 року Товариство контролює ТОВ «СВІЧ ГРУП», частка володіння в якому 100 %. Підприємства, які контролюють інші підприємства, крім фінансових звітів про власні господарські операції, складають та подають консолідовану фінансову звітність групи. Згідно ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV, малими групами вважаються групи, показники річної консолідованої фінансової звітності яких на дату складання річної консолідованої фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро включно;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро включно;

середня кількість працівників - до 50 осіб включно.

Товариство разом з дочірнім підприємством відноситься до малої групи, яка згідно ст.14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV, звільняється від

обов'язкового складання та подання консолідованої фінансової звітності. Підприємства, що становлять суспільний інтерес до складу групи не входять.

Для визначення відповідності критеріям, встановленим у євро, застосовується офіційний курс гривні щодо іноземних валют (середній за період), розрахований на підставі курсів Національного банку, що встановлювалися для євро протягом відповідного року. Середня вартість 1 євро у 2022 році складала 33,98 грн. джерело <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart>.

За результатами останньої річної фінансової звітності, за 2022 рік, показники фінансової звітності Товариства сукупно з контрольованим підприємством не перевищують встановлених для малої групи критеріїв, а саме:

- балансова вартість активів 57 978 тис. грн. < 135 920 тис. грн. (4 000 000 євро *33,98)
- чистий дохід 1 603 тис. грн. < 271 840 тис. грн. (8 000 000 євро *33,98)
- середня кількість працівників 10 осіб < 50 осіб

Управлінським персоналом Товариства прийнято рішення не складати та не подавати консолідовану фінансову звітність у 2023 році.

8.4. Цілі та політики управління фінансовими ризиками

Керівництво Товариства визнає, що діяльність Товариства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено кредитний ризик, ринковий ризик та ризик ліквідності. Ринковий ризик включає валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик. Управління ризиками керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

8.4.1. Кредитний ризик

Кредитний ризик – ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість.

Основним методом оцінки кредитних ризиків керівництвом Товариства є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання. Товариство використовує наступні методи управління кредитними ризиками:

- ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом (або асоційованою групою);
- ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти в розрізі кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою;
- ліміти щодо розміщення депозитів у банках з різними рейтингами та випадки дефолту та неповернення депозитів протягом останніх п'яти років.

Станом на 31 березня 2023 року на фінансові активи нараховано резерв під очікувані кредитні збитки:

- прострочена торговельна дебіторська заборгованість в сумі 6 тис. (100 %).

Фінансові активи, які знецінилися не існують, застави та інші форми забезпечення кредиту одержаних чи наданих немає.

8.4.2. Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший ціновий ризик, валютний ризик та відсотковий ризик. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів. Товариство наражатиметься на ринкові ризики у зв'язку з інвестиціями в акції, облігації та інші фінансові інструменти.

Товариство щільно аналізує фінансові активи перед їх придбанням та відстежує подальшу інформацію з врахуванням існуючих нормативних обмежень щодо напрямів інвестування для фондової біржі, поточних та прогнозних цін та відсоткових ставок, рівня ліквідності, диверсифікації інвестиційного портфеля.

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним методом оцінки цінового ризику є аналіз чутливості. Серед методів пом'якшення цінового ризику Товариство використовує диверсифікацію активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти з нефіксованим прибутком.

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Для мінімізації та контролю за валютними ризиками Товариство контролює частку активів, номінованих в іноземній валюті, у загальному обсягу активів. Оцінка валютних ризиків здійснюється на основі аналізу чутливості.

Визначення порогу чутливості керівництво Товариства здійснювало на основі статистичних даних НБУ щодо динаміки курсу гривні до іноземних валют, на основі яких була розрахована історична волатильність курсу, що визначається як стандартне відхилення річної дохідності від володіння іноземною валютою за період. З введенням в країні воєнного стану, НБУ зафіксувало курс валют спочатку на 24.02.2022 року. 21.07.2022 року НБУ скорегував офіційний курс гривні до долара США на 25% до 36,5686 грн/дол. США. На дату затвердження фінансової звітності офіційний курс не змінився.

Відсотковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Товариства усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Товариства, так і на справедливу вартість чистих активів.

Товариство визнає, що обґрунтовано можливим є коливання ринкових ставок на ± 4 процентних пункти. Проведений аналіз чутливості заснований на припущенні, що всі інші параметри, зокрема валютний курс, залишатимуться незмінними, і показує можливий вплив зміни відсоткових ставок на 4 процентних пункти на вартість чистих активів Товариства.

8.4.3. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що Товариство матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу.

Товариство здійснює контроль ліквідності шляхом планування поточної ліквідності. Товариство аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, зобов'язаннями, а також прогнозні потоки грошових коштів від операційної діяльності. Станом на 31.03.2023 року коефіцієнт абсолютної ліквідності Товариства 62,59 ($n \geq 0,5$).

8.5. Операційний ризик

Ключовим для Товариства як професійного учасника фондового ринку, що проводить діяльність з організації торгівлі, є операційний ризик, що включає ризики, пов'язані з персоналом, недосконалою роботою інформаційних систем та засобів комунікації, а також правовий ризик. Для мінімізації зазначених ризиків виконуються наступні заходи:

- підготовка персоналу, підвищення його кваліфікації, наскрізна автоматизація бізнес-процесів;
- використання сучасного обладнання та програмного забезпечення, регулярна модифікація функціоналу електронної торговельної системи;
- використання електронного документообігу та надійний захист інформації;

- моніторинг існуючих та потенційних змін до законодавства України з метою приведення правил фондової біржі, інших внутрішніх документів, договірних відносин у відповідність до таких змін, нормотворча діяльність тощо.

Понад те, з огляду на впровадження в обіг на фондовій біржі деривативів, Товариством створено систему управління ризиками на Строковому ринку з метою забезпечення належного виконання зобов'язань за строковими контрактами, клірингу та розрахунків.

Основні ризики, на які наражаються учасники біржових торгів та/або Товариство при укладенні та виконанні біржових договорів (контрактів) щодо цінних паперів або деривативів, а також засоби мінімізації таких ризиків врегульовані на рівні правил та регламентних документів фондової біржі.

8.6. Ризики під час воєнного стану

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану", Указом президента України №64/2022 від 24.02.2022р. в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" №2102-IX від 24.02.2022р. затверджено Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні".

Указом президента України №133/2022 від 14.03.2022р. продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Указом президента України № 259/2022 від 18.04.2022р. продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Указом президента України № 341/2022 від 17.05.2022р. продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України № 573/2022 від 12 серпня 2022 р. продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України № 757/2022 від 7 листопада 2022 року продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 21 листопада 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України № 58/2023 від 6 лютого 2023 року продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 19 лютого 2023 року строком на 90 діб.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 – 34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України "Про правовий режим воєнного стану".

Введення в Україні воєнного стану зумовило виникнення додаткових ризиків діяльності суб'єктів господарювання, відповідно, управлінським персоналом Товариства були розглянуті ці ризики з точки зору їх управління та застосовано низьку заходів з метою зниження впливу таких ризиків на висновок Товариства щодо безперервності діяльності Товариства.

Аналіз ризиків:

1. Проаналізувавши структуру власності, активів та бізнес-процеси, управлінський персонал Товариства дійшов висновку що навіть опосередковано, російські зв'язки у Товариства відсутні.
2. Державні заходи в умовах воєнного стану співвідносяться з правами й обов'язками Товариства в межах господарських договорів і не підпадають під ознаки форс-мажорних обставин.
3. Розглянуто можливість роботи бізнесу під віддаленим управлінням або його передислокації (якщо у Товариства буде така потреба). Обмежень роботи бізнесу під віддаленим управлінням або його передислокації не встановлено.

4. З'ясовано можливі фінансово-економічні загрози та їх вплив на бізнес (у Товариства відкрито розрахунковий рахунок у валюті – долар США – в АТ «Банк Авангард» - керівництво вважає ризик коливання курсу валют, блокування рахунків, тощо досить незначним).

5. Товариство має п'ять найманих працівників. Товариством оцінюється вплив можливої мобілізації персоналу Товариства як низький, яка суттєво не вплине на здатність виконувати свої зобов'язання.

6. Здійснено аналіз активів, які можуть бути мобілізовані або іншим чином залучені для забезпечення обороноздатності (Товариство не має на балансі транспорту, що підпадає під мобілізаційні критерії, промислові площі, що можуть стати місцем розквартирування військовослужбовців або розміщення військового майна, тощо).

7. Здійснено аналіз активів, які можуть бути пошкоджені / знищені внаслідок проведення військових дій на території їх розміщення, тощо. Активи Товариства складаються з нематеріальних активів, дебіторської заборгованості, грошових коштів на рахунках в банківській установі, тому вищевказані активи не можуть бути пошкоджені або винищені. Однак, ризик неповернення дебіторської заборгованості у умовах воєнного стану, оцінюється як високий. В той же час Товариством проведені переговори з дебіторами юридичними особами і отримані запевнення у намірах та спроможності виконувати взяті на себе зобов'язання в повному обсязі (100%).

В умовах воєнного стану вірогідність неотримання грошових потоків залишаються високими, насамперед, у зв'язку з невизначеністю щодо ситуації в країні.

8. Є розуміння, що в разі введення воєнного стану не виключені зловживання, що загрожують бізнесу загалом і його власникам зокрема, особливо в частині примусового вилучення й відчуження майна. (Товариство оцінює вищевказаний ризик достатньо низьким).

9. Зроблено аналіз, чи працює бізнес у сфері, яку можуть прямо або опосередковано торкнутися рішення органів влади в межах забезпечення обороноздатності (Товариство не працює у сфері, що забезпечує обороноздатність - зв'язок, медіа, транспорт, тощо, тому зазначений ризик оцінюється досить низьким).

Товариство регулярно здійснює аналіз військової ситуації в країні. Активних воєнних заходів на території розташування підприємства та його основних контрагентів не ведеться, проте керівництво Товариства не має змоги оцінити вплив таких подій, оскільки подальший розвиток, тривалість та вплив війни неможливо передбачити.

8.7. Діяльність в умовах «Covid-19» та воєнного стану

Суттєвим викликом для фондового ринку стала чергова світова фінансова криза, спровокована насамперед пандемією коронавірусної хвороби «Covid-19», яка призвела не тільки до суттєвого зростання смертності та складнощів у сфері охорони здоров'я (на кінець 1 кварталу 2023 р. у світі було заражено 677 млн осіб, вмерло 6,9 млн осіб), але й до низки глобальних негативних соціально-економічних наслідків, які тільки поглибилися внаслідок вторгнення РФ на територію України, значного поширення зустрічних санкційних обмежень на фінансових та товарних ринках, дефіциту енергоносіїв та продуктів харчування, зростання кількості вимушених мігрантів та переміщених осіб:

- збільшення безробіття (за оцінками Міжнародної організації охорони праці, після нетривалого періоду відновлення, ситуація на світовому ринку праці значно погіршується, отже восени 2022 р. кількість робочих місць з повною зайнятістю скоротилася на 40 млн порівняно з докризовим рівнем кінця 2019 р.; очікується, що в 2023 р. кількість безробітних у світі зросте до 208 млн (+3 млн), а інфляція негативно вплине на реальну заробітну плату; причиною є економічні наслідки війни в Україні, висока інфляція та більш жорстка монетарна політика);

- складнощі торгівлі (обсяги міжнародної торгівлі за 2020 р. зменшилися на 7,6%, внаслідок масових збоїв у глобальних ланцюжках поставки товарів та туристичних потоків, у 2021 р. ситуація покращилася, проте збільшення на 5,4% у 2021 р. недостатньо компенсувало попереднє падіння, у 2023 р. очікується скорочення темпів зростання до 1,7% через санкційні та логістичні ризики, спричинені повномасштабною агресією проти України, ослаблення глобального попиту, високі ціни на сировину, які мають дещо знизитися порівняно з 2022 р., але залишаться вище докризового рівня);

- скорочення темпів зростання світової економіки (у 2020 р. глобальний ВВП скоротився на 4,3%, що у 2,5 рази більше за наслідки кризи 2009 рр., у 2021 р. відбулося зростання на 6,1%, проте воно було досить нерівномірним та не повністю компенсувало попередній спад, особливо зважаючи на уповільнення зростання глобальної економіки внаслідок війни в Україні, внаслідок чого прогнози динаміки світового ВВП у 2022-2023 р. неодноразово скорочувалися; оцінки The Economist Intelligence Unit та ОЕСР щодо втрат світової економіки від війни в Україні сягають \$1 трлн. у 2022 р. внаслідок скорочення темпів економічного розвитку та \$2,8 трлн недоотриманої продукції у 2023 р.),

- зменшення попиту на значне коло послуг, які важко перевести у дистанційну форму (туризм, сфера розваг, пасажирський транспорт тощо),

- нестабільності ціноутворення на окремі значущі для економіки активи,

- розбалансування бюджетної політики через значні обсяги державної підтримки економіки та фискальні стимули, збільшення державних боргів;

- значне зростання інфляції (навіть у достатньо диверсифікованих розвинутих економіках інфляція сягнула рекордних значень за останні 40 років, зокрема через аномальне збільшення вартості енергоносіїв та продуктів харчування).

Нажаль, Україна суттєво відставала за темпами вакцинації від низки провідних країн світу та, відповідно, характеризувалася істотними рівнями захворюваності та смертності).

Разом з тим, карантинні заходи суттєво посилили попит на дистанційні послуги. Певною мірою, це стосується і попиту на дистанційні послуги щодо доступу до конкурентних торгів фінансовими інструментами, тобто послуги, які надає фондова біржа та інвестиційні фірми-члени біржі. Це стосується як світових тенденцій, адже за період пандемії у світі значно зросла кількість та торговельна активність онлайн-трейдерів, так і України, де у 2021-2022 р. вже впроваджено або анонсовано запуск значної кількості мобільних додатків банків та інвестиційних фірм для онлайн-трейдингу та інвестицій у державні облігації та цінні папери іноземних емітентів.

Біржою запроваджено комплекс організаційних та технологічних заходів для вирішення питань дистанційного режиму праці для працівників біржі, а також для супроводження аналогічних процесів для членів біржі, в т.ч. щодо оновлення чи додаткового встановлення програмного забезпечення на віддалених робочих місцях уповноважених представників членів біржі, розширення варіантів дистанційних форм комунікацій та засобів електронного документообігу.

Отже, попри пандемію, обсяг торгів на ПрАТ «ФБ «Перспектива» у 2020-2021 рр. щороку зростав на 8% (до 217 млрд грн у 2021 р.).

Вплив на національну економіку від впровадження воєнного стану та поширення території, де відбуваються активні бойові дії, природно виявився значно більш суттєвим, аніж вплив пандемії. За оцінками Міністерства економіки, падіння економіки України у 2022 р. становило 29,2%, що є кращим показником, ніж передбачалось за попередніми прогнозами. Прогнози на 2023 р. поки що невтішні: Всесвітній банк погіршив прогноз економічного зростання з 3,3% до 0,5%, Мінекономіки – з 3,2% до 1%. Разом з тим, завдяки розблокуванню експорту зерна, збільшенню міжнародної фінансової допомоги та поставок сучасної зброї, а також суттєвим успіхам ВСУ щодо звільнення частини тимчасово окупованих територій, економічна ситуація та стан державних фінансів поступово стабілізується.

На фінансових ринках України у лютому-серпні 2022 р. було впроваджено певні обмеження, зокрема, 24.02.2022 регулятором фондового ринку було припинено обіг всіх цінних паперів та введено заборону на проведення операцій учасниками ринків капіталу. З початку березня 2022 р. дозволено обіг лише окремих серій державних облігацій (військових облігацій) та поступово розширювався перелік видів операцій, доступних для фінансових інститутів.

Тим не менше, зазначені обмеження, разом з іншими чинниками нестабільності через бойові дії та евакуацію частини учасників ринку до більш безпечних районів, призвели до скорочення попиту на інвестиційні послуги та фінансові інструменти. Зокрема, обсяг торгів на фондових біржах України за неповні два місяці 2022 р. (до 24 лютого) становив 93,4 млрд грн, а за наступні 10 місяців – лише 78,4 млрд грн. Середньомісячний обсяг біржових торгів скоротився з 46,7 млрд грн у січні-лютому до 2,9 млрд грн у березні-липні, коли діяли регуляторні обмеження, тобто у 16 раз. Натомість відміна

мораторію на фондовому ринку з 8 серпня, успіхи ЗСУ та активізація попиту інвесторів на ОВДП позитивно вплинули на біржову ліквідність та підвищили середньомісячний обсяг торгів на фондових біржах України до 12,8 млрд грн у серпні-грудні. Подібні тенденції характеризували і торговельну активність на ПрАТ «ФБ «Перспектива»: за січень-лютий 2022 р. середньомісячний обсяг торгів становив 19,6 млрд грн, у березні-липні – 2,1 млрд грн, у серпні-грудні – 4,5 млрд грн.

У 1 кварталі 2023 р. темпи відновлення були ще більш помітними: середньомісячний обсяг торгів на ПрАТ «ФБ «Перспектива» у січні-березні становив 9,7 млрд грн (на 27% менше за аналогічний період 2022 р.), на біржовому ринку загалом обсяги торгів також були порівнюваними з довоєнними.

Також, завдяки активності фізичних осіб-покупців військових облігацій, кількість укладених на ПрАТ «ФБ «Перспектива» угод продовжує зростати: у 2022 р. укладено 27,2 тис угод, що у 1,5 разів перевищує показники 2021 р. (7,3 тис). Запуск у липні 2022 р. валютних розрахунків (за державними облігаціями, номінованими у доларах та євро, у валюті номіналу) та розмороження вторинного ринку ОВДП у серпні дають надію на поступове відновлення активності українських ринків капіталу. Загалом на фондових біржах України кількість угод у 2022 р. порівняно з 2021 р. зросла у 7 раз - з 34,0 тис до 237,1 тис., загальна кількість угод з ОВДП (у т.ч. позабіржових) за даними НБУ зросла у 8,1 разів – з 37,4 тис до 301,2 тис.

Кількість зареєстрованих інвесторів у цінні папери в Україні, за даними ПАТ «Розрахунковий центр», зросла за останні 12 місяців у 5,3 разів - з 25,8 тис на початку квітня 2022 р. до 137,3 наприкінці 1 кварталу 2023 р.

У I кварталі кількість біржових угод продовжувала зростання – сягнула 20,1 тис на ПрАТ «ФБ «Перспектива», що перевищує показники 1 кварталу 2022 р. – у 2,7 разів; на біржовому ринку загалом кількість угод за 1 квартал 2023 р. порівняно з аналогічним періодом 2022 р. зросла у 3,8 раз – з 12,4 тис до 47,1 тис.

За даними НБУ, за січень-березень 2023 р. порівняно з аналогічним періодом 2022 р. обсяг виконаних угод з ОВДП на вторинному ринку (біржові та позабіржові операції) збільшився на 56% (з 86,53 до 135,28 млрд грн), у т.ч. на умовах “поставка проти оплати” – на 34% (з 68,65 до 92,03 млрд грн), кількість угод збільшилася у 5,7 разів (з 13,46 до 76,70 тис). Частка угод, виконаних на умовах “поставка проти оплати” порівняно з січнем-березнем 2022 р. скоротилася з 79% до 68%.

Частка ПрАТ «ФБ «Перспектива» у загальному обсязі біржових торгів скоротилася з 38% у 2022 р. до 31% у 1 кварталі 2023 р., проте в окремих сегментах біржа утримує лідерство (зокрема, щодо торгів облігаціями українських підприємств та іноземних держав – 67%).

8.8. Управління капіталом

Товариство розглядає позикові засоби і власний капітал як основні джерела формування фінансових ресурсів. Завданнями управління капіталом є: забезпечення здатності Товариства продовжувати функціонувати як підприємство, що постійно діє, з метою отримання прибутків, а також забезпечення фінансування операційних потреб, капіталовкладень і стратегії розвитку Товариства. Політика Товариства по управлінню капіталом направлена на забезпечення і підтримку його оптимальної структури з метою зменшення сукупних витрат по залученню капіталу, а також збереження довіри інвесторів, кредиторів та учасників ринку і забезпечення майбутнього розвитку свого бізнесу.

Товариство, як ліцензований учасник ринку цінних паперів, має виконувати вимоги щодо достатності капіталу, встановлені законодавством та нормативно-правовими актами НКЦПФР. Зокрема, розмір власного капіталу фондової біржі, що здійснює кліринг та розрахунки, має становити не менше 25 млн. гривень. Станом на 31 березня 2023 року статутний капітал Товариства сягає 50 млн. грн.

Слід зазначити, що Положенням щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками (затверджене рішенням НКЦПФР від 01.10.2015 № 1597) встановлено низку параметрів, завдяки яким оцінюються ризики діяльності з організації торгівлі на фондовому ринку. Не зважаючи на те, що з 16 лютого 2023 року і на період дії воєнного стану НКЦПФР зупинила розрахунок та подачу пруденційних нормативів (окрім впровадженого під час війни нормативу ліквідності), Товариство продовжує контролювати ці показники.

Пруденційні нормативи Товариства :

	Станом на 31.03.2023	Станом на 01.01.2023
Норматив достатності власних коштів ($n \geq 1$)	151,59	138,00
Коефіцієнт покриття операційного ризику ($n \geq 1$)	485,84	435,15
Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($n \geq 0.5$)	62,59	117,59
Розмір капіталу першого рівня, тис. грн.	37 745	37 408
Коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу ($n \leq 0.8$)	0,00	0,00
Вартість високоліквідних активів, тис. грн.	11 594	28 308
Середнє значення позитивного нетто-доходу, тис. грн.	518	573
Величина операційного ризику, тис. грн.	78	86

Норматив ліквідності станом на звітну дату дорівнює 0,5364 ($n > 0.3$)

Показники достатності власних коштів для фондової біржі (враховує розмір регулятивного капіталу та фіксованих накладних витрат за попередній фінансовий рік), покриття операційного ризику (відображає здатність фондової біржі забезпечувати покриття своїх операційних ризиків власними коштами відповідно до певного рівня середньорічного позитивного нетто-доходу за 3 попередні фінансові роки), а також покриття зобов'язань учасників клірингу за деривативами та абсолютної ліквідності перевищують нормативні значення. Це свідчить про здатність Товариства утримувати достатньо високий обсяг власних коштів для покриття витрат, ліквідних активів для покриття зобов'язань, а також надійне покриття ризиків.

8.9. Адаптивне управління

Складна економічна ситуація у державі, вимагає ретельного забезпечення Товариства всіма необхідними ресурсами: людськими, матеріальними, енергетичними, інформаційними та управлінськими. Таким чином, керівництво вирішує питання щодо впровадження системи адаптивного управління Товариством. Особливістю адаптивного управління є гнучкість, інноваційність, здатність до пристосування до нових викликів зовнішнього та внутрішнього середовища на основі впровадження нових інструментів та методів управління. Мета адаптивного управління: пошук нових найефективніших форм ухвалення та виконання рішень щодо функціонування та розвитку Товариства в умовах мінливого зовнішнього середовища. Об'єктом адаптивного управління є система діяльності Товариства впродовж конкретного часового періоду. Предмет адаптивного управління – наявність та зміст процесів, що відбуваються в межах Товариства і в його зовнішньому оточенні, їхній вплив на економічний та технологічний розвиток Товариства. До основних принципів, які мають при цьому дотримуватися, керівництво відносить: альтернативність, прозорість, інформаційну забезпеченість, ефективність; функції, що підлягають оптимізації – прогнозування і планування; організація роботи; активізація і стимулювання; координація і регулювання; контроль, облік і аналіз.

При прийнятті управлінських рішень керівництво враховує динамічність зовнішнього і внутрішнього середовища; складність і різноманітність економічних процесів на фінансових ринках; мінливу правову основу; наявність і взаємозв'язок мети і критеріїв (придатних чи непридатних для формалізації); ризики неповноти, недостатньої точності початкової інформації; складність однозначного структурування стратегічних задач підприємства.

Адаптивність Товариства полягає не лише у реагуванні на події, які відбулися, але й у їхньому передбаченні, отже керівництво при прийнятті рішень керується принципами: надійність, гнучкість та мобільність. Зокрема, це стосується реагування на регулярні зміни законодавчого та нормативно-правового оформлення діяльності учасників фінансових ринків, в т.ч. оцінки наслідків не тільки прийнятих правових актів, які ще не набули чинності, але й проектів значущих нормативних змін.

При використанні економічних ресурсів Товариства, керівництво зважає насамперед вплив несприятливої дії економічних чинників, а також орієнтується на дотримання нормативно-правових актів і положень укладених договорів (з отримувачами послуг Товариства, суб'єктами інфраструктури

фінансових ринків, іншими контрагентами). З метою збереження економічних ресурсів, регулярно аналізуються зміни у цінах (тарифах) та наявні технологічні зміни.

Одним з найважливіших ресурсів Товариства керівництво вважає людські ресурси, що зумовлює значну увагу до їх здоров'я, навчання, різних форм заохочення. Конкурентоспроможність персоналу, висока професійність та універсальність фахівців, високий ступінь автоматизації бізнес-процесів, нарівні з технологічністю та зручністю доступу до фінансових ресурсів, забезпечують Товариству стабільне положення на ринку та можливість якісного надання послуг клієнтам навіть в умовах карантинних обмежень та дистанційного обслуговування.

8.10. Події після Балансу

На момент підписання даної фінансової звітності Товариство не мало будь-яких значних подій, які б відповідно МСБО 10 потребували коригування фінансової звітності або додаткового відображення у примітках.

Директор С.Є. Шишков

Директор ТОВ «РС ГРУП» М.А. Каменська